Milliyet

ÇOCUK

14 Mayıs 1979 • Sayı 20 • 10 Lira

Her hafta

ANSİKLOPEDİ eki armağan ediyoruz

Bir çizgi romanın tamamı

İSKOÇYA SERÜVENİ

ARMAĞANLI TEST SORULARI

İLK SINAVINIZI BİZ YAPIYORUZ

KAPTAN VE ÇOCUKLARI

JOE MUSIAL

AHH!

AMMA DA ÇOK UYKUM VAR BUGÜN,

O ZAMAN ESNE..

AYAĞIMI ŞU BANTLA SARAYIM Kİ ANNE BENİ UYANDIRIP BİR İŞ YAPTIRMASIN.

AMAN SAKIN UYANDIRMA..

ŞAKA MI EDİYORSUN? ŞU HORLAMAYA BAKSANA.

ZZZZZZ

TAMAM. KONUŞMA ARACINI İYİCE YERLEŞTİRDİM..

DENEME YAPIYORUM.

HIMM! AYAĞIN NASIL BUGÜN?

ÇOK İYİ.. TEŞEKKÜRLER.

ZZZZ

ASLINDA BİR ŞEYİ KALMADI. AMA ANNE BİR İŞ VERMESİN DİYE BÖYLE SARILI DURUYOR!

DEMEK ÖYLE! AYAĞIN İYİLEŞTİ HA?

KİM DEDİ ONU?

BEN DEDİM.

HAYDİ AYAĞA KALK TA BİRAZ DANS EDELİM..

NE BİÇİM ŞEY BU?

@#!*

BEN SANA GÖSTERİRİM..

10-1

AZ SONRA AYAĞA KALKIP ÇARŞIYA GİDECEĞİM, SONRA ÇÖPÜ DÖKÜP, ÇİMLERİ KESECEĞİM, SONRA DA BULAŞIKLARI YIKAYACAĞIM, AKŞAM YEMEĞİ İÇİN...

ÇOK İYİ! ÇOK İYİ!

MUSIAL

PUF PUF

BİZDEN SİZE

ARMAĞANLI Test Soruları'mızın ikinci ve son bölümünü bu sayıda sunuyoruz, sevgili okurlar... Geçen sayıdakilerle birlikte, yanıtlamanız gereken 205 soru var... "İlk Sınavınızı Biz Yapıyoruz" yarışmamıza katılacak okurlar arasında en çok doğru yanıt verenlerden 100 kişiye kitap armağan edeceğiz. Bir kişi 50, iki kişi 25'er, üç kişi 10'ar, beş kişi 5'er, doksan kişi de 1'er kitap kazanacak. Yarışmamıza katılmak isteyenlerin, 14. sayfamızdaki açıklamayı dikkatle okumalarını öğütleriz.

BU SAYIMIZDAKİ öyküye özellikle dikkatinizi çekmek isteriz. Öykünün yazarı Abbas Cılga... Sanatçının adına dergimiz sayfalarında sık sık rastlıyorsunuz... Sevinerek bildirelim: Abbas Cılga, "Milliyet Sanat Dergisi"nin düzenlediği "Çocuk Oyunları Yarışması"nda "İmbö" adlı oyunuyla üçüncülük ödülünü kazandı. 8. ve 9. sayfalarımızdaki "Masa Üstündeki Kavga" öyküsü, yazarın hayal gücünü gösteren başarılı bir ürün... Bu öyküyü sizlerin de bizim kadar seveceğini sanıyoruz... Dergimizde her sayı bir öykü yayımlama geleneğini böyle güzel yapıtlarla sürdürmek istiyoruz.

GELECEK sayımızda yeni cildimize başlıyoruz. Önümüzdeki hafta "Milliyet Çocuk Dergisi"nde, gerek içerik bakımından, gerek sayfa düzeni bakımından, bazı yenilikler göreceksiniz... Mücap Ofluoğlu'nun "Gezi Notları" ile Emin Özdemir'in "Sözcükler Arasında" dizileri sona eriyor... Taşkın Amca ile Larry Yuma kısa bir süre için aramızdan ayrılıp yerlerini yeni konuklara verecekler... Yeni konuklar dedik ama, sözün gelişi... Aslında çoğunu tanıyorsunuz bu konukların... Pembe Panter, Püskül ile Çilli... Gerçek anlamıyla "yeni" diye nitelenebilecek bir çizgi-roman var: "Mayalar"...

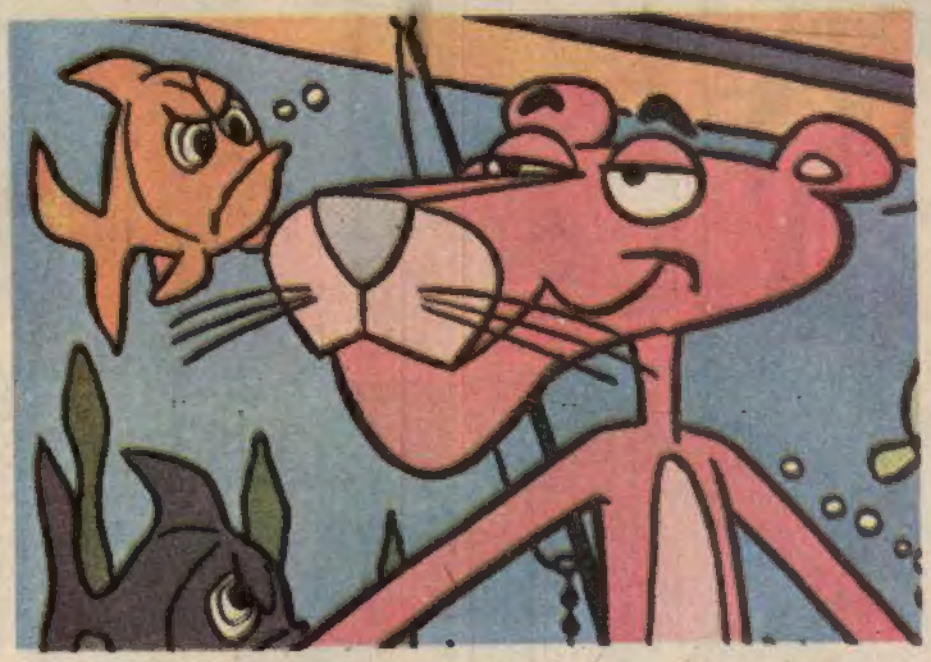

Bu çizgi-roman, bugüne kadar okuduğunuz yapıtlardan daha değişik... Eğlendirici ve öğretici... Üstelik, çok güzel çizgilerle yaratılmış bir yapıt. Onu izlerken Maya uygarlığı konusunda geniş bilgi sahibi olacağınıza inanıyoruz. Sevgilerle...

İÇ SAYFALARDA

Uzay Çocukları 4
Masa Üstündeki Kavga 8
Halit Kıvanç Sizlerle 9
Test 10
Sözcükler Arasında 15
Pıtırcık'ın Serüvenleri 16
Kirpi Çocuk 17
Mehmet'in Çevre Dosyası 18
İskoçya Serüveni 19
Gezi Notları 51
Bizim Ali 53
Tarihte Bu Hafta 55
Larry Yuma 57
Bilmece — Bulmaca 62
Mektup Arkadaşı 64
Yanıtlar 64
Okurdan Okura 65
Hayvanlar Ansiklopedisi 66

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A.Ş. adına ERCÜMENT KARACAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: ÜLKÜ TAMER

Teknik Yönetmen: EDİP ALŞAR

Pazartesi günleri yayımlanır

1979 / Sayı 20
14 Mayıs 1979

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış Milliyet Ofset Tesislerinde basılmıştır.

Adres: Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Cağaloğlu, İstanbul

Abone koşulları: 1 yıl: 455 TL — 6 ay: 227.50 TL
Uçakla : 1 yıl 553 TL — 6 ay: 266.50 TL.

Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir.
Kıbrıs için satış fiatı: 12.50 TL

OKURUN SESİ

Derginizi hiç kaçırmadan alıyorum. Ama bu sıralarda, "Pembe Panter"i yayımlamıyorsunuz. Onu ve, "Yuki'nin Serüvenlerini" yeniden yayımlayamaz mısınız?

Bir de abone olma koşulları için bilgi istiyorum. Bana bildirirseniz çok memnun olurum.

HALUK KAYA (İstanbul)

21. sayımızda yeni cildimiz başlayacak sevgili okurumuz. Bu arada dergimizde bazı yeni diziler de olacak. "Pembe Panter" bunlardan biri. Sevimli kahramanımızın yepyeni serüvenleri, 21. sayımızdan başlayarak aramızda olacak...

Abone olma koşullarına gelince... Koşullarımızı her sayı 3. sayfamızda yayımlıyoruz. Abone olmak isteyen okurlarımız herhangi bir İş Bankası şubesine giderek, abone tutarını "İş Bankası Cağaloğlu Şubesi" 150 numaralı hesaba gönderebilirler. Dileyen okurlarımız, abone tutarını posta havalesiyle "Milliyet Gazetesi, Satış Servisi, Cağaloğlu, İstanbul" adresine de postalayabilirler. Bu işlemden sonra yukarıdaki adrese kısa bir mektupla abone tutarını ne yolla gönderdiklerini bildirmeleri de yararlı olur...

Eksik sayılarınızı da "Milliyet Gazetesi, Satış Servisi, Cağaloğlu, İstanbul" adresine mektup yazarak isteyebilirsiniz. İstediğiniz her sayı için zarfın içine 10 liralık posta pulu koymanız gereklidir. Zarf içinde kesinlikle para göndermeyiniz.

UZAY ÇOCUKLARI ÇILGIN BİLGİN

YETERİ KADAR SUYU BUHARLAŞTIRDIK BABA.. MERCEK GÖREVİ YAPAN KRİSTALLER ERİYİP KAYBOLDU.. BULUTLAR SOĞUYOR...

ÇOK İYİ MANTAR. ŞİMDİ YAPMA FIRTINA OLUŞTURUP BULUT YIĞINLARINI KUTUPLARA ÇEKELİM..

MANTAR AŞAĞIYA YAKICI IŞINLAR GÖNDERİNCE..

AŞIRI ÖLÇÜDE ISINAN HAVA HIZLA YÜKSELDİ...

YÜKSEKLERDE SOĞUYAN HAVA, DÖNE DÖNE YÜKSELEN HAVADAN KALAN BOŞLUĞA İNMEYE BAŞLADI...

MANTARIN YOLLADIĞI YAKICI IŞIK, AŞAĞILARA HIZLA AKAN SOĞUK HAVA DALGALARINI ISITIP YENİDEN YÜKSELTİYORDU...

BÖYLECE SÜREKLİ BİR AKIM OLUŞTU- YOĞUN BULUTLAR DÖNMEYE BAŞLADILAR..

ÇOK YÜKSEKLERDEN BAKILINCA, BU YOĞUN BULUT TOPLULUĞU, ÇILGINCA DÖNEN, DAĞLAR KADAR KOCAMAN BİR TOPACA BENZİYORDU...

BÖYLECE, GEZEGENİN TARİHİNDE HİÇ GÖRÜLMEMİŞ GÜÇTE BİR KASIRGA BAŞLAMIŞTI...

MANTAR, SICAKLIK MERKEZİNİ SÜREKLİ KAYDIRARAK, FIRTINANIN SÜRÜKLEDİĞİ BULUTLARI GEZEGENİN KUZEY KUTBUNA GETİRDİ...

YAŞA MANTAR.. ŞİMDİ BULUTLARI ANİDEN SOĞUT..

TAMAM BABA EKSİ OTUZ DERECE SOĞUTTUM!

FIRTINA DURDU.. SOĞUYAN BULUTLAR KAR TANECİKLERİNE DÖNÜŞEREK GÜNLERCE YAĞDI...

BİR KAÇ GÜN İÇİNDE GEZEGENİN GÜNEY KUTBU DA ESKİ GÖRÜNÜMÜNÜ ALMIŞTI...

OLDU BABA. DENİZLER DOLUSU BULUTU BİRKAÇ GÜNDE BUZ DAĞLARINA DÖNÜŞTÜRDÜK..

YAŞA MANTAR BÖYLECE GEZEGENİN KUZEY KUTBU YENİDEN ESKİ DURUMUNA DÖNDÜ. ŞİMDİ AYNI İŞLEMİ GÜNEY KUTBU İÇİN YAPALIM..

IŞIN BENİ DUYUYOR MUSUN KIZIM?..

EVET BABA DUYUYORUM

GEZEGENİ BASAN SULARI DONDURARAK ESKİSİ GİBİ BUZ BUZ DAĞLARINA DÖNÜŞTÜRDÜK. DIŞARI ÇIKABİLİRSİNİZ..

VAŞA BABA GÜNEŞİ ÖZLEMİŞTİK. GEZEGENLİLERE DE DUYURALIM.

YÖNETİCİLERLE DE KONUŞTUM KIZIM. SİZ HEMEN ÇIKIP MANTARA GELİN..

YAŞASIN YERYÜZÜNE ÇIKIYORUZ!

ACELE ETMEYİN ÇOCUKLAR. YÖNETİCİLERİMİZ SÖYLEMEDEN ÇIKAMAYIZ. DIŞARISININ DURUMUNU BİLMİYORUZ...

DIŞARIDA DURUM DÜZELDİ. YÖNETİCİLER KISA BİR SONRA AÇIKLAMA YAPACAKLAR..

BİLDİRİYİ DUYUNCA DIŞARI ÇIKTILAR ...

SİZ BUNLARI NEREDEN ÖĞRENDİNİZ?

BABAMDAN BİR UZAYLI ÇOCUKLARIZ..

DİKKAT. DİKKAT. SAYIN GEZEGENLİLER. YERALTI KENTİNİN KAPILARI AÇILDI.. EVLERİNİZE DÖNEBİLİRSİNİZ ...

OH! GEZEGEN BERBAT OLMUŞ.. YENİDEN TOPARLANMAMIZ ÇOK GÜÇ..

ÜZÜLMEYİN. BİZ MAKİNA ADAMLAR HER YANI KISA SÜREDE DÜZELTİRİZ

ÇILGIN BİLGİNİN ÜSTÜNLÜK HIRSI YÜZÜNDEN GELDİ BUNLAR BAŞIMIZA. ŞİMDİ KİMBİLİR NEREDE KENDİSİ?

YERİNİ BABAMA BİLDİRMİŞTİK.. FIRTINADAN ÖNCE ARAMIŞLAR AMA ADA BOMBOŞMUŞ..

GEMİLERDEN BİRİ ONU GÖRÜP KURTARMIŞ OLACAK...

UMARIZ BU OLAYDAN DERS ALMIŞTIR. BİR DAHA ÜSTÜNLÜĞÜNÜ KANITLAMAK İÇİN OLUMSUZ BULUŞLAR YAPMAZ.

MANTAR GELİYOR BİZ GİDELİM ARTIK. HOŞÇA KALIN..

GÜLE GÜLE UZAY ÇOCUKLARI. GÜLE GÜLE!

IŞINLA UYGAR DA GELDİLER.. HAYDİ MANTAR, GEZEGENİMİZİ ARAMAYI SÜRDÜRELİM!

EMREDERSİN BABA!

ŞU SİPSİVRİ KAYA-YA BAK!

ANIMSADIN MI. BU ÇILGIN BİLGİNİ BULDUĞUMUZ ADACIK.. SULAR ÇEKİLİNCE BÖYLE KULE GİBİ, ORTA VERDE KALMIŞ..

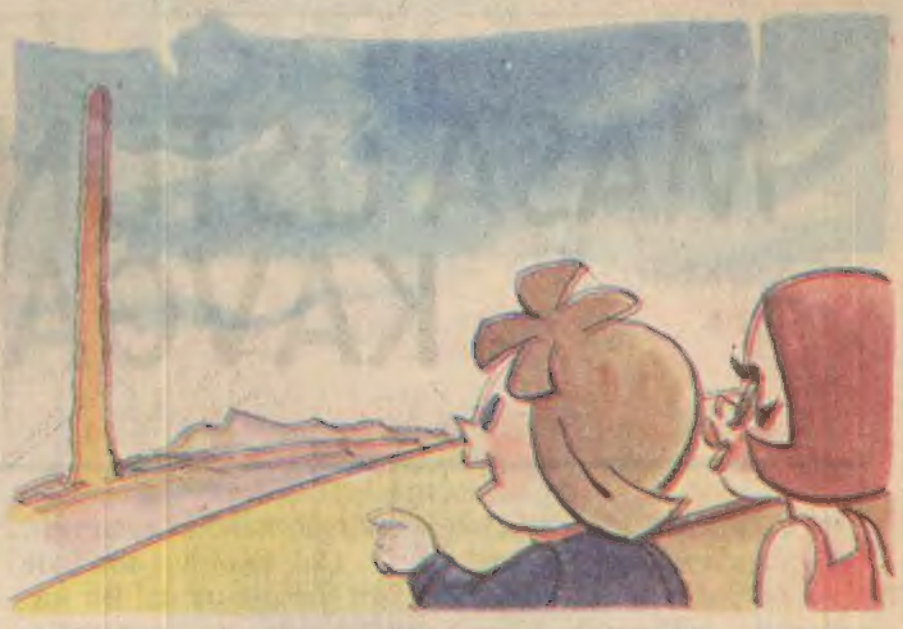

SULAR ÇEKİLDİ. BEN BU İNİP ÇIKILMASI OLANAKSIZ YERDE KALAKALDIM.. MAĞARA BENİ SICAKTAN FIRTINADAN KORUDU.. AMA ŞİMDİ NASIL İNECEĞİM?

BEN BU GEZEGENİN EN BÜYÜK BİLGİNİYİM.. NASIL OLSA BİR BULUŞ GELİR AKLIMA İNERİM. AMA NEDEN İNEYİM, HERKESTEN DAHA YÜKSEKTEYİM. BURASI TAM BANA GÖRE...

SEVGİLİM AŞAĞIDA, MAĞARADAKİ ADAM KENDİSİNİ EN YÜKSEKTE SANIYOR..

HAH-HAH! BİZ İKİ UFAK SİNEK ONDAN DAHA YÜKSEKTEYİZ. KENDİSİNE TEPEDEN BAKTIĞIMIZI BİR BİLSE..

BU GEZEGENDE DE İNSANLAR VARDI AMA BENİM SEVGİ GEZEGENİM GEZEGENLERİN EN GÜZELİDİR. ONU BULUNCAYA KADAR ARAYACAĞIM..

SON

ÖYKÜ

ABBAS CILGA

MASA ÜSTÜNDEKİ KAVGA

YAZAR, kâğıdı yazı makinasından çıkardı. İşin sonuna varmanın sevinciyle gülümsedi. Gece çokça ilerlemişti. Yorgundu. Gerinmek gereksinimi duydu. Gerinirken eklem yerleri kütürdedi.

– Çok yoruldum. Yorulmaya da değer doğrusu. Öykü hazır işte. Bugün götürür, dergi yöneticilerine veririm, diye düşündü.

Zaten dalgın bir adamdı. Yorgunluk, uykusuzluk onu daha da dalgınlaştırdı. Çalışma odasının ışığını söndürmeden çıktı gitti yatak odasına.

Oda sessizleşmişti. Sessizliği Kâğıt bozdu:

– Oh! Çok yorgunum, çok! Yazı makinasının merdaneleri arasında ezilmek, binlerce maden yumruğun vuruşuna katlanmak kolay mı? Fakat yorulmam işe yaradı doğrusu. Kâğıt olarak yaratılmanın yüceliği bilincine bir kez daha vardım. Üzerimde bir öykü taşıyorum. Hem de çocuklar için öykü. Yaşasın ağaç atamız! Yaşasın kâğıtlar! Yaşasın tüm çocuklar!

Sözcükler, bir yerlerine toplu iğne batırılmış gibi bağrıştılar:

– Heeey! Kendine çok pay ayırdın. Öykü sözcüklerle yazılır. Bizler olmasaydık bu öykü oluşabilir miydi?

– Peki sizler nereye tutunuyorsunuz? dedi Kâğıt.

Sözcüklerden Öfke, bağırarak konuştu:

– Seni bizim için yarattı insan. Çünkü önce biz vardık. Önce söz vardı insanın yanında.

Virgül, kendini tutamadı:

– Çok iş olmuş sözcükle kâğıt var olmuş da! Bir kâğıt üstünde yan yana sıralanan sözcükler ne anlam taşırlar biz Noktalama İşaretleri olmasak? Bunu hiç düşündünüz mü? dedi.

Öfke, düşünmek için zaman ayırıcı yapıda değildi:

– Önce biz vardık, biz! Önce söz vardı, söz! diye bağırdı.

Soru İşareti girdi araya:

– Virgül kardeşimizin söylediğini yadsıyamazsınız, dedi.

Öfke bu! Tutabilir mi kendini?

– Sen sus! Noktanın üstünde yaşayan kambur, sus! diye bağırdı.

Soru İşareti:

– Seni düşünmeye çağırıyorum Öfke...

Öfke'nin yanıtı:

– Kambur! Kambur! Kambur!

Soru İşareti güceniksiz konuştu:

– Senin olduğun yerlere düşünmek eylemi uğrayamaz kardeşim...

İki Nokta Üst Üste girdi araya:

– Bir açıklamada bulunabilir miyim?

– Uzun uzun açıklamaları, öğüt verenleri hiç mi hiç sevmem. Çocuklar da böyledir. Öğüt verenlerden uzaklaşmak isterler. Öğütçüden uzak kalamıyorlarsa esnerler. Bu nedenle ben çocuklar için öyküde bulunmaktan sevinç duyuyorum. Senin de susmanı, açıklamalarda, öğütlerde bulunmamanı istiyorum. Anlıyor musun? dedi Öfke.

Soru İşareti:

– Senin en kötü yanın çabuk dağılır oluşun. Yangına benzersin sen. Bu huyunu değiştir. Hadi düşün, dedi.

Öfke'ninki inadım inat, arkadaşım Kel Murat'tı.

– Düşünmek için senden buyruk mu alacağım kambur? diye yanıtladı.

Ünlem İşareti, titrek bir sesle konuştu:

– Bir kişinin çirkin görünüşlü olduğunu yüzüne karşı söylemek çok şaşılası iş. Hayret doğrusu, hayret!

Öfke bu. Tutabilir mi kendini:

– Sus bakalım fasulye sırığı! diye bağırdı.

İki Nokta Üst Üste, Ünlem'in yanıt vermesine zaman bırakmadan girdi araya:

– Fasulye sırığının yararlarını bizlere Bahçıvan sözcüğü kardeşimiz açıklayabilir.

Bahçıvan sözcüğü, konuşma olanağı bulduğuna sevindi. Ne var ki Konu sözcüğü Öfke'nin etkisinde kalmışlıkla çınlattı kulakları:

– Heeeey! Beni dinleyin. beni! Tüm sözcükler, tüm noktalama işaretleri, bir de Kâğıt! Konu olmasaydı sizler neye yarardınız ki? Ko-

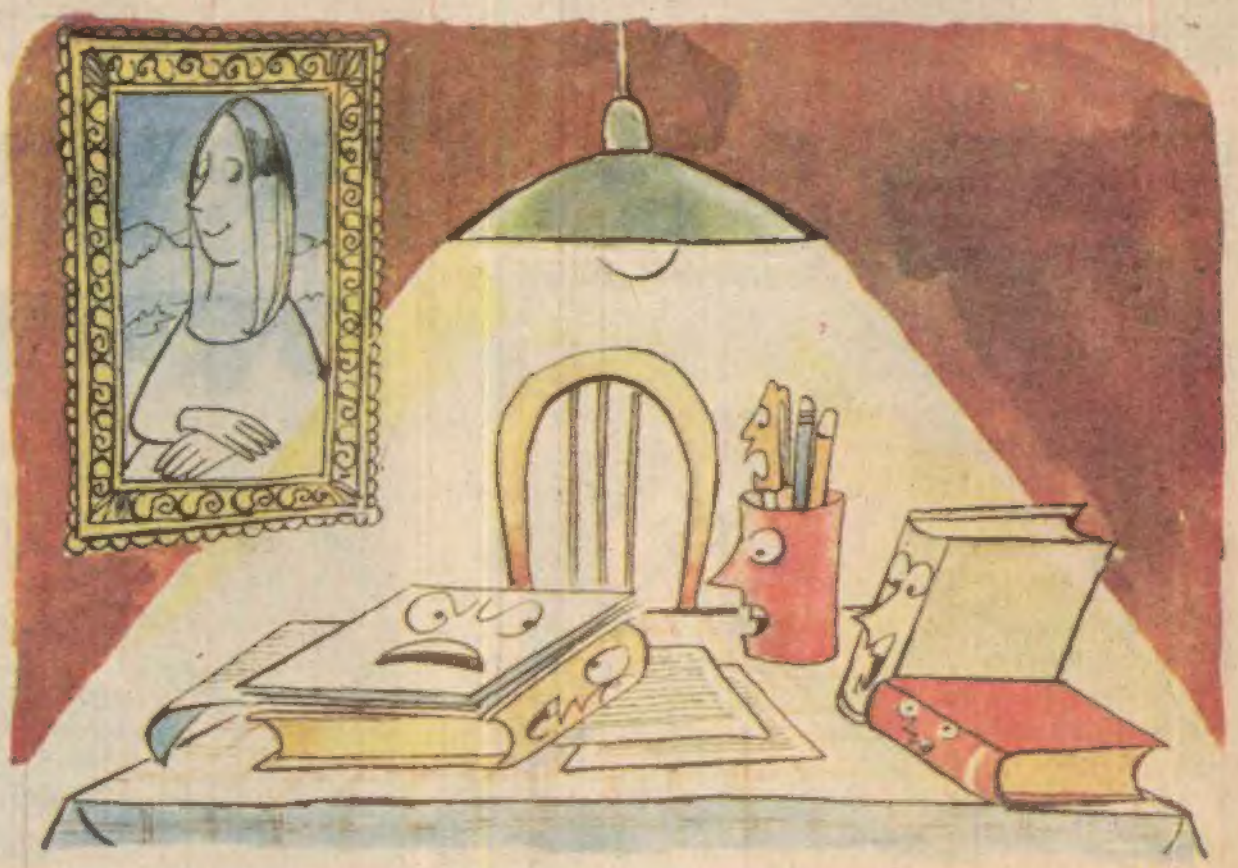

nusuz öykü nerede görülmüştür? Aramızda Çocuk sözcüğü var. İsterseniz ondan dinleyelim. Çocuklar Konusuz bir öyküyü sevebilirler mi? Konuş Çocuk, konuş!

Çocuklar İçin Öykü'de buluşanlar Çocuk'a saygı duydular. Onun konuşmasını beklemeye başladılar. Ne var ki Çocuk çekingendi. Bunca kişiye karşı neler söyleyeceğini, söze nasıl gireceğini bilemiyordu. Hep susturulan, küçük olduğu için az konuşması öğütlenen Çocuğun konuşmakla güçlük çekişi olağan sayılmalıydı. Düşünüyordu Çocuk.

Düşünce, düşünmeye dalan Çocuk sözcüğüne bakıp şöyle düşündü:

"Oh! Oh! Oh! Düşünmeye başladı Çocuk. Beni yaşıyor Çocuk. İyi ediyor da beni yaşıyor. Bana söz veren olmadı. Beni önemsemedi çoğu. Yazarın düşünerek çocuklar için bir öykü oluşturduğuna akıl erdiremediler. Düşünceye saygı duyan kişi sayısı çok az! Yazarın düşüncesine, başkalarının düşüncesine gereken önem verilmedi. Düşünceden daha önemlisi nedir? Kâğıt, Sözcükler, Noktalama İşaretleri, Konu birer düşünce ürünü değil mi? İnsan, düşünceyi öğrenemeseydi hangimiz üretebilebilirdik?"

Korkak sözcüğü duvarda asılı Mona Lisa tablosuna bakıyordu hep. Onun kocaman ellerinden korkuyordu. Bu eller uzanıp kâğıdı yırtabilir miydi? Kendisini, öbürlerini yok edebilir miydi? Düşündüklerini komşusu Gülümseyen'e açtı. Gülümseyen sözcüğü:

— Hiç korkma. O gülümseyen biri. Gülümsemek de, gülümseyenler de iyidir. Sevgi taşırlar yüreklerinde. Ellerinde ateş bile olsa zarar vermezler çevrelerine, dedi.

Korkak sözcüğü biraz rahatlamıştı:

— Yeryüzünde olmamayı isterdim kardeş. Korkaklığın, korkunun yeryüzünden kalkmasını isterdim. Hele çocukların gönlünde yaşamayı hiç istemezdim, diye konuştu.

Kalem sözcüğü bozdu sessizliği:

— Aramızda Değerbilir sözcüğü yok. O olsaydı çok iyi olurdu. Benim önemimi belirtirdi. Beni önemseyeniniz çıkmadı. Tüm yazarlar benimle yazmazlar mı eserlerini? Bunu herkesten çok Kâğıt bilir. Fakat görüyorum ki en önemli kişi olarak kendini görüyor Kâğıt, dedi.

Kalem'e yanıt veren olmadı. Sözcükler, Noktalama İşaretleri Kâğıt'ı çekiştirmeye başladılar aralarında. Bu tartışmayı o açmıştı.

Az sözcüğündeki harfler de kendi aralarında konuşuyorlardı. Küçük olduklarından sesleri çok incecik çıkıyor, başkalarınca duyulmuyordu.

A dedi ki:

— Görüyor musun Z kardeş? Herkes kendini önemsiyor! Biz olmasaydık sözcükler, biz olmasaydık tümceler, biz olmasaydık öyküler oluşur muydu?

Z yanıtladı:

— Ah kardeş, ah! Çok gücüme gidiyor, çok! Tüm harfler kaçıp gitsek... Öykülerden, masallardan, şiirlerden ne kalırdı geriye? Fakat bunu düşünmüyorlar. Çoğu zaman okuyucular bile düşünmüyor. Sözcükleri, tümceleri görüyorlar da bizi unutuyorlar. Biz küçüğüz diye böyle yapıyorlar besbelli. Unutmasınlar ki, küçükler olmasaydı, büyükler olamazdı. Burada bile küçükler için bir öykü oluşturmak amacıyla toplanmış bulunuyoruz.

Nokta, tartışma başladığından beri susuyordu. Şu sıra bile kimseyle konuştuğu yoktu. Kalın bir sesle bağırdı:

— Ben de konuşmak istiyorum! Beni de dinlemelisiniz!

Oda kapısı aralandı. Yazarın karısı girdi içeriye. Kaşları çatık çatıktı.

— Ne bu dalgınlık? Işığı söndürmeden gitmiş bizimki! Elektriğe durmadan zam geldiğini, memlekette enerji sıkıntısı olduğunu bilmiyor mu sanki? dedi.

Elektrik düğmesini çevirdi. Oda karanlıkla doldu. Duvardaki Mona Lisa gülümsemiyor, masa üstündeki kavga sürdürülemiyordu artık.

HALİT KIVANÇ SİZLERLE

BOŞ ZAMANLAR İÇİN...

BİLMEM, oyun mu desem buna.. Boş vaktinizi hoş geçirmek için işte... Bir arkadaşınızla birlikte uygulayın bakalım:

(1) Önce, arkadaşınıza ayakkabı numarasını sorun!
(2) Bu ayakkabı numarasını "2" ile çarpın!
(3) Çıkan rakama "5" ekleyin!
(4) Elde ettiğiniz sayıyı "50" ile çarpın!
(5) Çıkan rakamdan arkadaşınızın doğum yılını çıkarın!
(6) Sağlanan sayıya "1729" ekleyin!
(7) Ortaya dört rakamlı bir sayı çıkar. İşte bu sayının ilk iki rakamı arkadaşınızın ayakkabı numarasıdır. Son iki rakamı ise yaşıdır.

Bir örnekle, birlikte yapalım şimdi de:

(1) Diyelim ki ayakkabı numaranız "40"..
(2) Bu 40 rakamını "2" ile çarpalım. Ne oldu: "80"..
(3) Çıkan "80" rakamına "5" ekledik. Oldu: "85"..
(4) Bu "85" rakamını "50" ile çarpalım. Ne elde ettik: "4250"..
(5) Bu "4250" rakamından doğum yılınızı çıkaracağız. Diyelim ki doğum yılınız da "1968".. "4250"den "1968"i çıkarınca: "2282"..
(6) Sağladığımız "2282" sayısına "1729"u ekledik. Oldu: "4011"..
(7) Ortaya çıkan dört rakamlı sayının ilk iki rakamı ayakkabı numaranızı gösterir: "40".. Son iki rakamı da yaşınızı: "11"...

Bir de - belki bilirsiniz — "Doğuran sözcük" oyunundan bahsetmek istiyorum. Bir sözcük alır, onun harflerinden anlamlı, başka sözcükler türetirsiniz. Örneğin: SAKAL sözcüğünü alalım.. Bu 5 harften başka sözcükler çıkarabiliriz. İşte: KALAS.. AKSAL.. SALAK..

Bazı sözcükler türemeye çok elverişlidir. Eğer boş zamanımız olursa, bu oyunla tatlı vakit geçirebilirsiniz. Bir yandan da sözcük hazineniz zenginleşir. Bazan çıkan sözcüklerin anlamını bilmezsiniz. Sözlüğe bakıp öğrenmeli ya da büyüklerinize sormalısınız. Böylece konuşma ve yazma diliniz zenginlik kazanır.

Bu oyunun kolaylığı şöyledir: Sözcük türetirken, önce az harflilerden başlanır. 2 Harfli sözcükler aranır, bulunur. Sonra 3 harfliler.. Eğer anasözcük uygunsa, 4 hatta 5, belki 6 harfli yeni sözcükler de türetebilirsiniz. İşte bir örnek: TİYATRO sözcüğünü alalım. Önce 2 harflileri arayalım: AT..İT..OY..AY.. AR..OR.. Sonra 3 harflileri deneyelim: YAT..TAY.. ROT..TAT..RAY.. Ve böyle giderek yeni sözcükler doğuverir..

Bir örnek daha: Anasözcüğümüz PAZARTESİ olsun.. 2 harfliler: ET..İS..AR..AZ..İP..ER.... Daha çoğunu bulabilirsiniz siz.. Ben örnek veriyorum sadece.. 3 Harflilerden: PES..SET..PİS..İRS..ARA.. TAS...

İLK SINAVINIZI BİZ YAPIYORUZ

- ARMAĞANLI TEST SORULARIMIZA DOĞRU YANIT VEREN 100 OKURUMUZ KİTAP KAZANACAK

SOSYAL BİLGİLER 3

100. Köy halkının seçtiği yöneticiye ne ad verilir?
(a) Kaymakam.
(b) Muhtar.
(c) İlçe Başkanı.
(d) Ağa.

101. Köy işlerinin elbirliğiyle, yardımlaşarak yapılmasına ne denir?
(a) Nadas.
(b) İmece.
(c) Folklor.
(d) Üretim.

102. Bucak nedir?
(a) Köylerin yönetim bakımından birleşerek oluşturduğu kuruluştur.
(b) Köy yollarını yapan kuruluşun adıdır.
(c) Köylülerin ödediği vergidir.
(d) Bir köydeki İhtiyar Heyeti üyelerinin en yaşlısıdır.

103. Yapıların, arsaların sınırlarını saptayan, alım-satım işlemlerini yürüten kuruluş, aşağıdakilerden hangisidir?
(a) Bayındırlık Müdürlüğü.
(b) Tapu ve Kadastro Müdürlüğü.
(c) İmar Müdürlüğü.
(d) Defterdarlık.

104. Akarsular tarafından yarılmış düzlüklere ne ad verilir?
(a) Ova.
(b) Bozkır.
(c) Bayır.
(d) Plato.

105. Trafik nedir?
(a) Taşıt sürücülerinin kurduğu bir dernektir.
(b) Otomobil, kamyon ve otobüslerin gidiş-gelişlerine verilen genel addır.
(c) İnsan, hayvan ve taşıtların yollarda geliş-gidişlerine verilen genel addır.
(d) Bir otobüs markasıdır.

106. Türkiye'nin kara sınırlarının uzunluğu, yaklaşık kaç kilometredir?
(a) 1500 kilometre.
(b) 2700 kilometre.
(c) 3800 kilometre.
(d) 8600 kilometre.

107. Türkiye'nin komşuları arasında en uzun kara sınırını paylaşan devlet hangisidir?
(a) Sovyetler Birliği.
(b) İran.
(c) Irak.
(d) Suriye.

108. Türkiye'de nüfus sayımı kaç yılda bir yapılır?
(a) Üç yılda bir.
(b) Dört yılda bir.
(c) Beş yılda bir.
(d) Cumhurbaşkanı karar verince.

109. Zigana Geçidi, Türkiye'nin hangi bölgesindedir?
(a) Akdeniz bölgesinde.
(b) Doğu Anadolu bölgesinde.
(c) Ege bölgesinde.
(d) Karadeniz bölgesinde.

110. Erciyas Dağı, hangi bölgede yer almaktadır?
(a) Akdeniz bölgesinde.
(b) İç Anadolu bölgesinde.
(c) Ege bölgesinde.
(d) Karadeniz bölgesinde.

111. Türkiye'nin en dağlık bölgesi hangisidir?
(a) İç Anadolu bölgesi.
(b) Marmara bölgesi.
(c) Doğu Anadolu bölgesi.
(d) Karadeniz bölgesi.

112. Üç yanı suyla çevrili kara parçalarına ne ad verilir?
(a) Ada.
(b) Yarımada.
(c) Boğaz.
(d) Koy.

113. Suların akışını denetim altına almak ve onların enerjisinden yararlanmak için yapılan duvarlara ne denir?
(a) Santral.
(b) Baraj.
(c) Enerji Duvarı.
(d) Set.

114. İç Anadolu bölgesinin en büyük gölü hangisidir?
(a) Van Gölü.
(b) Tuz Gölü.
(c) Beyşehir Gölü.
(d) Sapanca Gölü.

115. Maki adı verilen bitki topluluğu, yurdumuzun en çok hangi bölgesinde bulunur?
(a) İç Anadolu bölgesinde.
(b) Marmara bölgesinde.
(c) Karadeniz bölgesinde.
(d) Akdeniz bölgesinde.

116. Seki nedir?
(a) Yamaçlara kurulan yatay basamaklardır.
(b) İç Anadolu bölgesinde görülen bir bitki türüdür.
(c) Bir at cinsidir.
(d) İstanbul'un bir kazasıdır.

117. Türkiye'de maden aramakla görevli kurumun adı nedir?
(a) Maden Arama Derneği.
(b) Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü.
(c) Etibank.
(d) Madenciler Birliği.

118. Hiyeroglif nedir?
(a) Eski çağlarda üstüne yazı yazılan bir bitkidir.
(b) Mısırlıların kullandığı resim-yazıdır.

(c) Romalılar zamanında deniz ulaşımında kullanılan bir taşıttır.
(d) Bir Hitit kralının adıdır.

119. Hitit devletiyle Mısır devleti arasında imzalanan Kadeş Antlaşması, ne bakımdan önem taşır?
(a) Tarihin ilk yazılı antlaşması olduğu için.
(b) Mısır uygarlığını sona erdirdiği için.
(c) Hitit devletinin yıkılışına neden olduğu için.
(d) Bu antlaşma sonunda Roma İmparatorluğu kurulduğu için.

120. Aşağıdaki devletlerden hangisi Mezopotamya'da kurulmamıştır?
(a) Sümer.
(b) Asur.
(c) Lidya.
(d) Babil.

121. Sümerlerin kullandıkları yazıya ne ad verilir?
(a) Çivi yazısı.
(b) Sümeroloji.
(c) Geometrik yazı.
(d) Zigurat.

122. Aşağıdaki devletlerden hangisi, Doğu Anadolu'da kurulmuştur?
(a) Frigya.
(b) Elam.
(c) Fenike.
(d) Urartu.

123. Gordiyon, hangi devletin başkentiydi?
(a) Frigya.
(b) Lidya.
(c) Babil.
(d) Asur.

124. 395 yılının en önemli tarihsel olayı nedir?
(a) Roma İmparatorluğu'nun Doğu ve Batı olarak ikiye bölünmesi.
(b) İsa peygamberin doğuşu.
(c) Hitit devletinin ortadan kalkması.
(d) Paranın bulunması.

125. Bilinen ilk Hun İmparatoru kimdir?
(a) Teoman.
(b) Mete.
(c) Hunbey.
(d) Kurgan.

126. Orhun Yazıtları, kimlerden kalma bir anıttır?
(a) Hunlardan.
(b) Göktürklerden.
(c) Lidyalılardan.
(d) Frigyalılardan.

127. Aşağıdaki kentlerden hangisi, Arabistan yarımadasındadır?
(a) Şam.
(b) Trablus.
(c) Medine.
(d) Isfahan.

128. Hicret'in tarihi nedir?
(a) 714.
(b) 529.
(c) 685.
(d) 622.

129. Emevi Devleti'nin yıkılışından sonra Avrupa'da kurulan İslâm devletinin adı nedir?
(a) Endülüs Emevi Devleti.
(b) Elhamra İslâm Devleti.
(c) Cebelitarık Devleti.
(d) Portekiz Krallığı.

130. Bağdat, hangi İslâm devletinin başkentiydi?
(a) Emevi Devleti'nin.
(b) Abbasi Devleti'nin.
(c) Karahan Devleti'nin.
(d) Gazne Devleti'nin.

131. Kaşgarlı Mahmut kimdi?
(a) Gaznelilerin en büyük hükümdarıydı.
(b) Abbasiler zamanında yaşamış bir mimardı.
(c) Bir dil bilginiydi.
(d) Uygur Devleti'nin kurucusuydu.

132. 1071 yılında Selçuklularla Bizanslılar arasında yapılmış savaş, hangi adla anılır?
(a) Anadolu Savaşı.
(b) Malazgirt Savaşı.
(c) Van Savaşı.
(d) Antakya Savaşı.

133. Anadolu Selçuklu Devleti, hangi yüzyılın başında ortadan kaldırıldı?
(a) On ikinci yüzyılın.
(b) On üçüncü yüzyılın.
(c) On üçüncü yüzyılın.
(d) On dördüncü yüzyılın.

134. Osmanlı Devleti'nin kuruluş tarihi nedir?
(a) 1225.
(b) 1254.
(c) 1299.
(d) 1317.

135. Türklerin Rumeli'ye geçmeleri, hangi dönemde gerçekleşmiştir?
(a) Osman Bey döneminde.
(b) Orhan Bey döneminde.
(c) I. Murat döneminde.
(d) Fatih Sultan Mehmet döneminde.

136. Osmanlı Devleti'nin ikinci başkenti neresiydi?
(a) Edirne.
(b) İpsala.
(c) İzmit.
(d) İstanbul.

137. 1389 yılında hangi savaş yapılmıştır?
(a) Birinci Kosova Savaşı.
(b) İkinci Kosova Savaşı.
(c) Mohaç Savaşı.
(d) Çanakkale Savaşı.

138. Osmanlılarla Moğollar arasında yapılan Ankara Savaşı'nın tarihi nedir?
(a) 1399.
(b) 1402.
(c) 1411.
(d) 1423.

139. 1444 yılında Haçlı ordusuyla yapılan savaş, hangi adla anılır?
(a) Burgaz Savaşı.
(b) Varna Savaşı.
(c) Edirne Savaşı.
(d) İnebolu Savaşı.

140. Osmanlılar, İstanbul'u hangi tarihte almışlardır?
(a) 27 Mayıs 1451'de.
(b) 28 Mayıs 1452'de.
(c) 29 Mayıs 1453'de.
(d) 30 Mayıs 1454'de.

141. Osmanlı Devleti'nde "Divan" ne yapardı?
(a) Devlet işlerini yürütürdü.
(b) Padişahın bulunduğu sarayın güvenliğini sağlardı.
(c) Halktan vergi toplardı.
(d) Savaşta en ön safta çarpışırdı.

142. İstanbul'un alınışı, Osmanlı Devleti'nde hangi dönemi başlattı?
(a) Kuruluş dönemini.
(b) Yükselme dönemini.
(c) Duraklama dönemini.
(d) Gerileme dönemini.

143. II. Bayezit, hangi hükümdardan sonra Osmanlı tahtına geçmiştir?
(a) Fatih Sultan Mehmet'ten.
(b) Yavuz Sultan Selim'den.
(c) III. Murat'tan.
(d) I. Bayezit'ten.

144. Fatih Sultan Mehmet, aşağıdaki saraylardan hangisini yaptırmıştır?

(a) Topkapı Sarayı'nı.
(b) Çırağan Sarayı'nı.
(c) Beylerbeyi Sarayı'nı.
(d) Dolmabahçe Sarayı'nı.

145. Fetva nedir?
(a) Osmanlı Devleti'nde hükümdarın savaş ilânıdır.
(b) Din işlerinin başkanı olan Şeyhülislâm'ın verdiği hükümdür.
(c) Din ile Devlet işlerinin ayrılmasıdır.
(d) Hükümdar tarafından konulan yasaktır.

146. Osmanlı İmparatorluğu'nda batılılaşma hareketini başlatan ve padişah tarafından imzalanan Tanzimat Fermanı hangi yıl yürürlüğe girmiştir?
(a) 1829'da.
(b) 1839'da.
(c) 1849'da.
(d) 1859'da.

147. Birinci Meşrutiyet, hangi padişah zamanında ilân edilmiştir?
(a) II. Mahmut.
(b) Abdülmecit.
(c) II. Abdülhamit.
(d) V. Mehmet.

148. Birinci Dünya Savaşı, hangi yıl sona ermiştir?
(a) 1906'da.
(b) 1912'de.
(c) 1918'de.
(d) 1924'de.

149. Mustafa Kemal'in, Kurtuluş Savaşı'nı başlatmak üzere Anadolu'da katıldığı ilk kongre nerede yapılmıştır?
(a) Samsun'da.
(b) Sıvas'da.
(c) Erzurum'da.
(d) Ankara'da.

150. Türk ordusunun üstünlüğüyle sona eren Sakarya Savaşı, hangi yıl yapılmıştır?
(a) 1919'da.
(b) 1920'de.
(c) 1921'de.
(d) 1922'de.

151. Ankara, hangi tarihte başkent olmuştur?
(a) 23 Nisan 1920'de.
(b) 30 Ağustos 1922'de.
(c) 13 Ekim 1923'de.
(d) 29 Ekim 1923'de.

152. 27 Mayıs devriminden sonra, ilk Cumhurbaşkanımız kim olmuştur?
(a) Celâl Bayar.
(b) Cemal Gürsel.
(c) Cevdet Sunay.
(d) Fahri Korutürk.

TÜRKÇE

4

Uygar, 12 yaşlarında yoksul bir çocuktu. Sakat, hastalıklı bir annesi, 6 yaşlarında bir kız kardeşinden başka hayatta kimsesi yoktu. Haa... Bir de köpeği vardı Uygar'ın. Adı Cingöz'dü. Kurt cinsi, hareketli, becerikli bir köpekti Cingöz. Ailenin bir bireyi kabul edilen Cingöz'ü, Uygar canı kadar severdi. Onu yanından ayırmazdı.

Uygar, küçük yaşta olmasına karşın, evinin geçimini üstlenmişti. Hastalıklı olan ve bir ayağı aksayan annesi Lâle Kadının, pek yaşlı olmasa da, çalışacak, para kazanacak gücü yoktu ki... Her şeyi oğlundan, Uygar'dan beklerdi. Kulübeden farksız küçük bir evde otururlardı. Evin az ya da çok kirasını ödemek bile, küçük Uygar'ın görevleri arasındaydı.

İbrahim Örs ("Balıklıkoy" romanından)

Yukarıdaki parçayı dikkatle okuyun. 153. — 165. sorular, bu parça temel alınarak düzenlenmiştir.

153. Yukarıdaki parça, kaç paragraftan oluşmuştur?
(a) Bir.
(b) İki.
(c) Altı.
(d) On üç.

154. Parçada geçen ve aşağıda sıralanan adlardan hangisi bir özel ad değildir?
(a) Uygar.
(b) Cingöz.
(c) Aile.
(d) Lâle.

155. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi, parçada sıfat olarak kullanılmıştır?
(a) Sakat.
(b) Kulübe.
(c) Kira.
(d) Birey.

156. "Kulübeden farksız küçük bir evde otururlardı" cümlesinde...
(a) "Kulübeden" sözcüğü doğru yazılmıştır.
(b) "Kulübeden" sözcüğü yanlış yazılmıştır; "den" ekinin ayrı yazılması gerekirdi.

157. "Adı Cingöz'dü" cümlesi...
(a) Doğru yazılmıştır.
(b) Yanlış yazılmıştır. "Adı Cingözdü" olarak yazılması gerekirdi.

158. "Severdi" sözcüğünde...
(a) Ünlü uyumu vardır.
(b) Ünlü uyumu yoktur.

159. "Kardeşinden" sözcüğünde...
(a) Ünlü uyumu vardır.
(b) Ünlü uyumu yoktur.

160. "Kardeşinden" sözcüğünde...
(a) Kökün bir harfi değişmiştir.
(b) Kökün hiç bir harfi değişmemiştir.

161. Parçada "becerikli" sözcüğü...
(a) Sıfattır.
(b) Addır.

162. "Onu yanından ayırmazdı" cümlesinde...
(a) Sıfat vardır.
(b) Sıfat yoktur.

163. "Uygar, küçük yaşta olmasına karşın, evinin geçimini üstlenmişti" cümlesinde...
(a) Fiil vardır.
(b) Fiil yoktur.

164. Yine aynı cümlede, "karşın" yerine, aşağıdaki sözcüklerden hangisi kullanılabilirdi?
(a) Göre.
(b) Rağmen.
(c) Kadar.
(d) Bakarak.

165. "Uygar'dan" sözcüğünde kullanılan noktalama işareti nedir?
(a) Parantez.
(b) Virgül.
(c) Ünlem.
(d) Kesme.

166. Bir sesi yazıyla gösteren işarete harf denir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

167. Sözcükler en az ikişer harften oluşurlar.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

168. Sözcükleri söylerken ağzın her hareketiyle çıkarılan seslere hece denir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

169. "Kitap" sözcüğünde "kit" bir hecedir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

170. "Okulun" sözcüğünde "okul" kök, "un" ektir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

171. "Kitaplıktakiler" sözcüğünde "kitaplıkta" kök, "kiler" ektir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

172. Ekler, kökün yazılışını hiç bir biçimde değiütirmez.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

173. Bir ek, sözcüğün anlamını değiştiriyorsa, o eke "yapım eki" denir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

174. "Ben okula gittim" cümlesinde çekim eki yoktur.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

175. "De", bir önceki sözcüğe her zaman bitişik yazılır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

176. Bir cinsten varlıkların tümüne birden verilen adlar, özel adlardır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

177. "Silgi", bir cins addır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

178. "Everest", bir özel addır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

179. "Ali", bir cins addır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

180. Ad tamlamasındaki ilk ada "tamlanan" denir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

181. Ad tamlamalarındaki sözcüklere, gerekirse ekler konur.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

182. Sayı bakımından tek varlığı bildiren adlar, çoğul adlardır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

183. Bir adı çoğul yapmak için sonuna yalnız "ler" eki getirilir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

184. Adın beş hali vardır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

185. Büyük harfler, sadece özel adların başlarında kullanılır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

186. Sıfatlar, üç türe ayrılırlar.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

187. "İki defter alalım" cümlesinde işaret sıfatı kullanılmıştır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

188. "Sizin", bir iyelik zamiridir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

189. Kendi başına tam anlamı olmayıp, iki sözcük ya da düşünce arasındaki türlü ilgi ve özellikleri belirten ya da bir sözcüğün yanına getirildiği zaman konuşanın duygulandığını belirten sözcüğe "edat" denir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

190. Bağlaçlar, sıfatların anlamlarını azlık-çokluk bakımından tamamlayan sözcüklerdir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

191. "İle", bir bağlaçtır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

192. Fiillerin, bildirme, dilek, istek, gereklik ya da emir bildirmelerine göre aldıkları biçime kip denir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

193. "Şu okul bir açılsa" cümlesinde, "açılsa", bir dilek-şart kipidir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

194. "Okuyayım", bir istek kipidir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

195. Bir cümlede, yüklem özneden önce kullanılabilir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

196. "Mek", "mak" ekleri birer mastardır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

197. Bir cümlede bildirilen eylemin yapıcısı ya da halin olucusu durumunda bulunan kimseye ya da şeye "yüklem" denir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

198. Soru anlamı veren cümleden ya da sözcükten sonra kullanılan işaret ünlem işaretidir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

199. Şiir satırlarına "dize" (mısra) denir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

200. Mektup zarfında, gönderenin adı sol alt köşeye yazılır.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

201. Mektup zarfında pul zarfın arkasına da yapıştırılabilir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

202. Yazım (imlâ), bir dilin belli kurallarla yazıya geçirilmesidir.
(a) Doğru.
(b) Yanlış.

203. "Nitelikleri bakımından benzerlerinden ayrı ve üstün olup örnek diye alınmaya değerli olan; orijinal..." Bu anlamı taşıyan sözcük hangisidir?
(a) Eşsiz.
(b) Özgün.
(c) Usta.
(d) Değerli.

204. "Bir olay ya da etkinin uyandırdığı karşı olay ya da etki..." Bu anlamı taşıyan sözcük hangisidir?
(a) Tepim.
(b) Tepki.
(c) Etkinlik.
(d) İlgi.

205. "Başka bir şeyde belli bir değişiklik meydana getiren iş ya da bu işin sonucu; tesir..." Bu anlamı taşıyan sözcük hangisidir?
(a) Erek.
(b) Etki.
(c) Yarar.
(d) Bilim.

YANIT FİŞİ

İki haftadır yayımladığımız "İlk Sınavınızı Biz Yapıyoruz — Armağanlı Test Yarışması"na katılmak isteyen okurlarımız, aşağıdaki soru numaralarının yanlarına doğru yanıtları belirten harfleri yazacaklardır. Her soru numarasının yanına doğru olduğunu sandıkları yanıtı (a), (b), (c) ya da (d) olarak belirteceklerdir. Dergilerini kesmek istemeyen okurlarımız, yanıtları bir dosya kâğıdına yazarak da gönderebilirler. Yanıtların bir hafta içinde "MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ (ARMAĞANLI TEST) — MİLLİYET YAYINLARI — BASIN SARAYI — CAĞALOĞLU — İSTANBUL" adresine postalanması gerekir. Gelen yanıtlar değerlendirilecek, en çok doğru yanıt veren okurlar arasında kura çekilerek bir okura 50, iki okura 25'er, üç okura 10'ar, beş okura 5'er, doksan okura da 1'er kitap armağan edilecektir... Yarışmaya katılan okurlarımızın adlarını, adreslerini yazmayı unutmamalarını dileriz...

1	42	83	124	165
2	43	84	125	166
3	44	85	126	167
4	45	86	127	168
5	46	87	128	169
6	47	88	129	170
7	48	89	130	171
8	49	90	131	172
9	50	91	132	173
10	51	92	133	174
11	52	93	134	175
12	53	94	135	176
13	54	95	136	177
14	55	96	137	178
15	56	97	138	179
16	57	98	139	180
17	58	99	140	181
18	59	100	141	182
19	60	101	142	183
20	61	102	143	184
21	62	103	144	185
22	63	104	145	186
23	64	105	146	187
24	65	106	147	188
25	66	107	148	189
26	67	108	149	190
27	68	109	150	191
28	69	110	151	192
29	70	111	152	193
30	71	112	153	194
31	72	113	154	195
32	73	114	155	196
33	74	115	156	197
34	75	116	157	198
35	76	117	158	199
36	77	118	159	200
37	78	119	160	201
38	79	120	161	202
39	80	121	162	203
40	81	122	163	204
41	82	123	164	205

Adım: . . . . . .

Adresim: . . . . . .

SÖZCÜKLER ARASINDA

EMİN ÖZDEMİR

GEÇEN sayının ana sözcüğü kendisini tanıtırken şöyle demişti: "İnsanoğlunun yaşamında ta eski çağlardan beri önemli bir yerim vardır. Bu yüzden de insanoğlu beni hep ikinci bir ana gibi düşünmüş, öyle adlandırmıştır. "Gerçekten de böyle olmuştur bu. İnsanlar, kendilerini doyuran ürünlerin yetiştiği nesneyle ana arasında bir bağlantı kurmuşlardır. O nesne de geçen hafta bulduğunuz gibi T O P R A K tı. Birbakıma yeryüzünün örtüsüdür toprak. Kültelerin kırılıp ufalanması, çürümüş bitki, hayvanlarla karışmasından oluşmuştur. Toprakları yapılarına, özelliklerine göre dört türe ayırır uzmanlar: Kumlu toprak, killi toprak, kireçli toprak, humuslu toprak... En verimli olanı da sonuncusu yani humuslu topraklardır. Yapısında bitkilerin ve hayvanların çürükleri vardır. Bu yönden bol besin bulur bitkiler. Toprağı işlemeyi öğrendikleri günden bu yana insanlar sevmişlerdir onu. Bir atasözümüz şöyle der: Düşersen bir avuç toprakla kalk... Yine geçen sayıda birkaç dizesini okuduğumuz Nazım Hikmet de çocuklara öğüt verme ereğiyle yazdığı bir şiirde şöyle söyler:

Sen sade toprağı tanı
toprağa inan..
Ayırtetme öz anandan
toprak ananı.
Toprağı sev
anan kadar...

Toprak sözcüğünden türeteceğimiz sözcüklerse şunlar olacaktı: 1. Top. 2. Topaç. 3. Topak. 4. Topal. (Ata sözü: Topalla gezen aksama öğrenir.) 5. Topçu. 6. Toplu. 7. Topuk. 8. Topuz. 9. Kısrak. 10. Pıtrak...

Bu sayının ana sözcüğüne gelince onu bir süre sonra sizlere vereceğiz sevgili çocuklar. Niyesine gelince haftalardır sözcükler arasında dolaştık. Sözcüklerden sözcük ürettik, bir sözcükten bir başka sözcüğe gittik. Bir tür sözcük oyunu oynadık. Her oyun gibi, sözcükler arasında oyununa da bir süre ara vermenin yararlı olacağını düşündük. Dinlenelim dedik. Bir süre dinlendikten sonra sözcükler arasında yeni bir geziye çıkacağız. Onlarla kurulmuş deyimleri, atasözlerini tanıyacağız. Dediğim gibi, bir süre ara veriyoruz şimdilik.

Sözcükler arasında oyunumuzun bu ilk aşamasını kapatırken zaman zaman söylediğim kimi düşünceleri bir kez daha anımsatmak istiyorum sizlere. Sözcükler birer kavram birimdir. Canlı, cansız, soyut, somut tüm kavramları sözcüklerin yardımıyla ayırır, onlarla adlandırırız. Bir düşünün arkadaşlarınızın adsız olduğunu. Onları nasıl birbirinden ayırabilirsiniz? Aynı şeyi çiçekler, ağaçlar, meyveler, sebzeler, madenler, ev eşyası, renkler... için de söyleyebiliriz. Bunları tek tek karşılayacak sözcükler söz dağarcığımızda yoksa onlarla ilgili konularda rahat konuşamayız. Diyelim ki bir gezi yaptınız. Bu geziyi anlatan bir yazı yazacaksınız. Gezide birçok şey görmüşsünüzdür. Evler, ağaçlar, yollar, kuşlar, taşıtlar... gibi birçok şey. Yazınızda bunları adlandırmanız, niteliklerini belirtmeniz gerekir. Eğer onları karşılayacak sözcükler söz dağarcığınızda varsa, bunları tam olarak anlatabilirsiniz.

Sözcükler, düşünmenin ve anlatımın temel yapı taşlarıdır. Diyelim ki anlatımınızda şöyle bir cümle kuruyorsunuz: "Yol boyunca birçok ağaç gördüm." Bu cümleniz sizi dinleyenin kafasında belli bir görüntü uyandırmaz. Çünkü ağaç genel bir addır. Ama cümleniz şöyle olsaydı, iş değişirdi: "Yol boyunca kavak, söğüt, akasya, çınar gibi birçok ağaç gördüm. "Birinciye oranla bu cümlede hem açıklık hem de belginlik vardır. Çünkü varlıkları adlandırma yolu seçilmiştir. Bu da zengin bir söz dağarcığına sahip olmakla gerçekleşir sevgili çocuklar. Derslerdeki başarımız da büyük ölçüde buna, zengin bir söz dağarcığına bağlıdır. Sözgelimi okuduğumuz bir parçada geçen sözcükler bizim söz dağarcığımızda yoksa, o parçayı anlamakta güçlük çekeriz. Dinlemede, yazmada ve konuşmada da böyledir bu. Kısaca şunu söyleyeyim, zengin bir söz dağarcığına sahip olanlar hem açık seçik düşünür hem de düşündüklerini açık seçik dile getirirler. Dinlediklerini, okuduklarını da tam anlarlar. Bunun için sözcükler arasında oyununa ileride yine döneceğiz.

ÇOCUĞUN DÜŞÜ

Dışarda kar yağıyor...
Burnum cama dayalı
Kocaman kocaman gözlerle
Penceremden izliyorum karı.
Ve düşünüyorum,
Başları kanatlarına gömük, yersiz yurtsuz kuşlarla
Tüm yoksul çocukları...
"Karınları doymuş, sırtları pek olmalı
Onlar da benim gibi
Karda, kışta ısınmalı," diyorum,
Odamdaki sıcağa karşın, üşüyorum.

Sihirli bir değneğim olsaydı,
Şöyle bir dokunuverdim mi
Yeşerip çiçekleniverseydi dallar
Ve güneş,
Barış kadar güzel,
Dostluk kadar ısıtıcı güneş
Pırıl pırıl aydınlatsaydı doğayı,
Neşeyle cıvıldaşsaydı kuşlar...
Köşe başlarında el açmasaydı yoksullar,
Babalar terk etmeseydi yuvalarını,
Savaşlar olmasa,
Ölüp ölüp gitmeseydi insanlar,
Sonsuza dek bir bahar sürseydi yeryüzünde
Sevgiyle çiçeklenmiş,
Güneş, deniz, ağaçlar
Çağıl çağıl akan sularla birlikte
Tüm insanlar da gülümseseydi
Ve mutlu olsaydı çocuklar,
Ben de mutlu olurdum ancak o zaman
En azından onlar kadar...

EMEL İNCİ

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

Yazan: GOSCINNY Türkçesi: VİVET KANETTİ

Reşimler: SEMPE

BİR TEST

BU sabah okul yok, ama hiç de gırgır değil, çünkü dispansere muayene olmaya gidiyoruz, orada hasta ya da deli miyiz değil miyiz, ona bakacaklar. Sınıfta hepimize birer kağıt dağıttılar. Kağıdın üstünde, aşı kağıtlarımız, annelerimiz ve karnelerimizle dispansere gitmemiz gerektiği yazılıydı. Öğretmen, bize bir "test" uygulayacaklarını söyledi. Test, çılgın olup olmadığınızı anlamak için çizdirdikleri, ufak resimlere denir.

Annemle dispansere geldiğimde, Sırım'ı, Gümüş'ü, Toraman'ı ve Lüplüp'ü orada buldum. Hiç de keyifli bir halleri yoktu. Doğrusu ben de, doktorların evlerinden hep korkarım. Her yer bembeyazdır, ondan sonracıma ilaç kokusundan da geçilmez. Bütün arkadaşların yanlarında anneleri vardı. Bir tek, babası çok zengin olan Gümüş, babasının şoförü Beber'le gelmişti. Sonra, Dalgacı, Çarpım, Dırdır, Tıngır ve anneleri geldiler. Çarpım kıyameti koparıyor, ortalığı birbirine katıyordu. Beyaz giysili çok tatlı bir bayan, anneleri çağırdı, ellerinden aşı kağıtlarını aldı, doktorun az sonra bizi kabul edeceğini, sabırsızlanmamızı söyledi. Biz zaten hiç sabırsızlanmıyorduk. Anneler aralarında konuşmaya başladılar, saçlarımızı okşadılar, çok şirin olduğumuzu söylediler. Gümüş'ün şoförü, koca siyah arabasını parlatmaya çıktı. Sırım'ın annesi:

— Benimki yok mu, iki lokma yemek yemek için, insanı nasıl uğraştırır, anlatamam size. Pek asabidir bizim oğlan, dedi.

— Bizimki ise aksine, yemek yemeyince asabileşiyor, dedi Lüplüp'ün annesi.

Dalgacı'nın annesi:

— Bence çocuklara okulda çok yükleniyorlar, dedi. Olacak iş değil: bizimki dersleri izleyemiyor. Benim zamanımda...

Çarpım'ın annesi:

— Valla bilmem, dedi. Tabii çocuklara göre değişir. Örneğin bizim oğlan, pek yeteneklidir. Çarpım, şu zırlamayı kesmezsen, herkesin önünde temiz bir dayak yiyeceksin.

— Valla han'fendiciğim, çocukcağız belki yetenekli olmasına yetenekli, ama zavallıcık, pek dengeli değil galiba, dedi Dalgacı'nın annesi.

Çarpım'ın annesi, Dalgacı'nın annesinin söylediklerinden hiç hoşlanmadı, tam ağzını açacaktı ki, beyaz giysili bayan, geldi, annelerin bizi soymaya başlamasını söyledi. İşte o zaman, Çarpım çok fena oldu. Çarpım'ın annesi bağırmaya başladı, Dalgacı'nın annesi kıs kıs güldü, doktor geldi:

— Ne oluyor burada? dedi. Bu öğrencilerin muayenesi bir cehennem azabı! Sakin olun çocuklar, yoksa öğretmeninize sizi cezalandırmasını söylerim. Hemen soyunun bakiiim!

Biz soyunduk, herkesin önünde böyle çırılçıplak kalmak biraz garip oluyordu. Her anne, öteki annelerin çocuklarını inceliyor, yüzünü, annemin "et taze değil" demek için yüzünü buruşturduğu gibi buruşturuyordu. Beyazlı kadın:

— Şimdi yandaki odaya geçin, doktor bey sizi muayene edecek, dedi.

Üstünde, gözlükleri dışında hiç bir şeyciği olmayan Çarpım:

— Annemden ayrılmak istemiyorum! diye yaygarayı bastı.

— Peki, dedi beyazlı kadın. Han'fendi, siz oğlunuzla girebilirsiniz, ama lütfen onu sakinleştirmeye çalışın.

— Aaa yok canım, daha neler? O zaman ben de oğlumla girerim içeri! dedi Dalgacı'nın annesi.

— Ben de Beber'i isterim! dedi Gümüş.

— Sen delisin! dedi Toraman.

— Neyim, neyim? dedi Gümüş ve Toraman, Gümüş'ün burnuna bir yumruk indirdi.

— Beber! diye bağırdı Gümüş. Şoför ve doktor aynı anda geldiler. Doktor:

— Olacak iş değil! Beş dakika önce biri, fenalıklar geçiriyordu. Şimdi bir başkasının burnu kanıyor. Dispanser değil, savaş alanı oldu burası! dedi.

— Ben arabadan ve bu çocuktan sorumluyum. İkisini de, patrona çiziksiz teslim etmek isterim. Anlaşıldı mı? dedi Beber.

Doktor Beber'e baktı, ağzını açtı, sonra kapadı, hepimizi, Gümüş'ün annesiyle

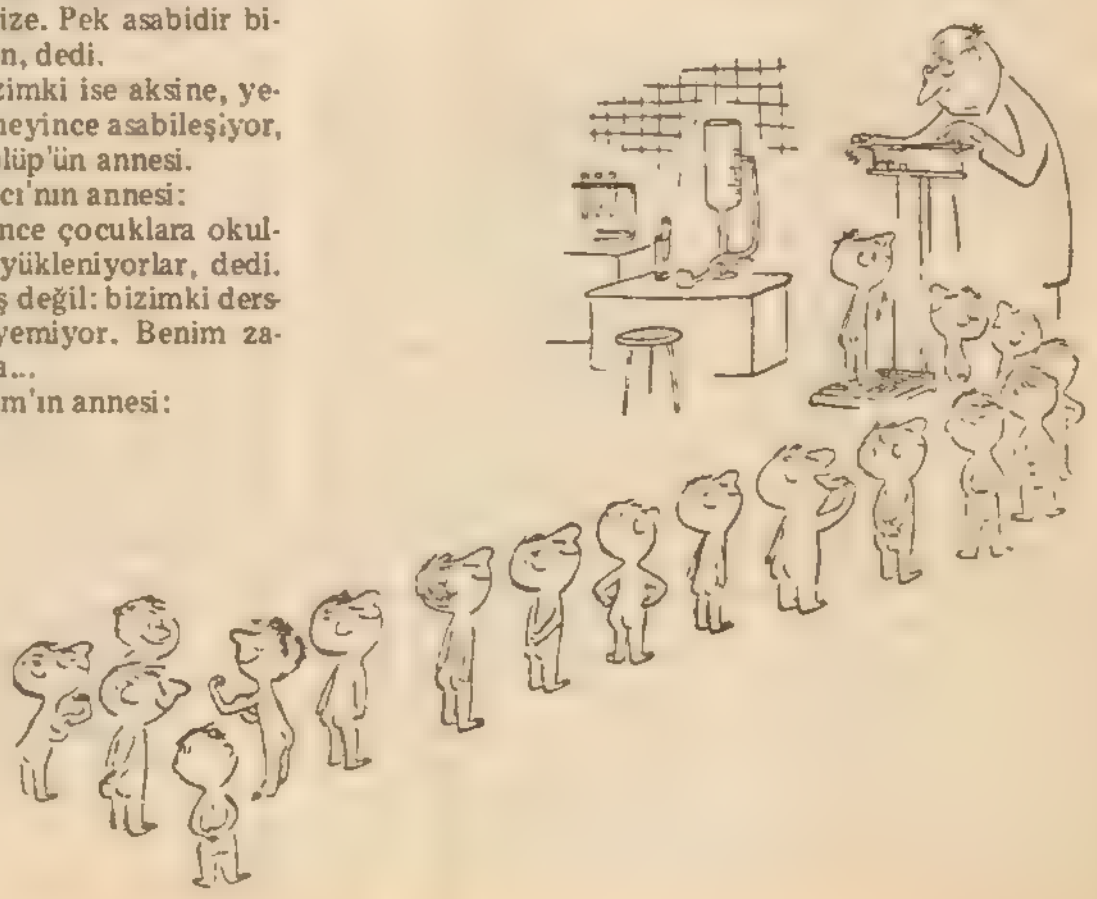

birlikte içeri aldı. Önce bizi tarttı.

— Hadi, önce sen gel bakiim, dedi, Lüplüp'ü göstererek. Lüplüp, pastasını bitirmek için istedi, artık pastasını koyabileceği cebi yoktu çünkü. Doktor içini çekti, sonra beni tartının üstüne çıkardı, daha şişman görüneyim diye bir ayağını tartıya koyan Tınğır'ı haşladı. Çarpım tartılmak istemiyordu, ama annesi ona bir sürü armağanlar alacağını söyledi, Çarpım titreye titreye razı oldu, tartıldıktan sonra, ağlayarak kendini annesinin kollarına attı. Sırım'la Dalgacı, daha gırgır olsun diye birlikte tartılmak istediler, doktor onları azarlarken, Gümüş de, burnuna yediği yumruğun acısını çıkarmak için Toraman'a bir tekme attı. Doktor küplere bindi, artık usandığını, soytarılıklarımızı sürdürürsek hepimize birer iğne yapacağını, babasının öğütlediği gibi avukatlığı seçmediği için büyük pişmanlık duyduğunu söyledi. Sonra da dillerimize baktı, bir makineyle göğüslerimizi dinledi, bizi öksürttü, Lüplüp'ü, püskürttüğü kırıntılardan ötürü azarladı.

Sonra hepimizi bir masanın çevresine oturttu. Elimize birer kağıtla birer kalem tutuşturdu:

— Çocuklar, aklınızdan ne geçiyorsa onu çizin. Doğru oturmayan, haberiniz olsun, benden hiç unutamayacağı bir dayak yiyecek!

— Hele bir deneyin! Hemen Beber'i çağırırım! diye bağırdı Gümüş.

— Çiz! diye bağırdı doktor.

Çizmeye başladık. Ben, bir çukulatalı pasta çizdim, Lüplüp bir tabak, etli ayşekadın fasulyesi yemeği çizdi. Bunu kendisi söyledi, çünkü ilk bakışta, tam olarak ne olduğu anlaşılmıyordu. Çarpım, ayrıntılı bir Fransa haritası çizdi; Toraman'la Dırdır,at üstünde bir kovboy çizdiler; Gümüş, bir şato ve çevresine bir sürü otomobil çizdi, resmin altına da "Evim" yazdı; Dalgacı, hiç bir şey çizmedi, çünkü kendisine daha önceden haber vermediklerini, bu nedenle hiç bir şey hazırlayamadığını söyledi; Sırım, Çarpım'ı çıplak olarak çizdi, altına da "Çarpım öğretmenin kuzusudur" yazdı. Çarpım resmi gördü, ağlamaya başladı, Toraman, "Doktor bey! Dırdır kopye çekti!" diye bağırdı. Çok hoştu, konuşuyorduk, gülüşüyorduk, Çarpım ağlıyordu, Toraman'la Dırdır dövüşüyorlardı, sonra anneler ve Beber geldiler.

Biz çıkarken, doktor, masanın ucuna oturmuş derin derin içini çekiyordu.Beyaz giysili kadın, ona bir bardak suyla birkaç hap getirdi. Doktor da habire tabancalar çiziyordu.

Bu doktor deli mi ne!

KİRPİ ÇOCUK

UMUR BUGAY

TÖREN HAZIRLIĞI

SİGARALARI masanın üstüne bıraktı. Bize döndü. "Bundan sonra filtresiz içiyorum" dedi. "Yakında bırakacağım göreceksiniz" Annem gülümsedi. "Büyük konuşma canım" dedi. "Bırakamazsın. Kolay değil. Benim bildiğim en az beş kez bıraktın sen bu sigarayı. Hiç olmazsa azaltmaya çalış" Babam başını iki yana sallayarak karşılık verdi anneme:

— Görüşürüz.

O gün annem saymış. Üç paket birinciyi bitirmiş. "İnsan ne içtiğini anlamıyor ki.. İki nefeste bitiyor bunlar da" diye söyleniyordu. Ona bu durumlarda hiç bir şey söylenmez. Boş bulunup, "Baba okuldan 850 lira istiyorlar" dedim. Ok gibi sıçradı yerinden. "Neeee?.." derken dilini ısırdı.

23 Nisan töreni için hazırlanıyorduk o günlerde. Okuldan zeybek giysisi istediler. Bir terzi geldi. Hepimizin ölçüleri alındı. Stada gidecekmişiz. Belediye başkanı, vali falan izleyecekmiş töreni. Bu yıl müdürümüz çok önem veriyor. "Bizim okul hepsinden iyi olmalı çocuklar" dedi. "Ulusal egemenlik en büyük bayramımızdır. Göğsünüz dik! Başlarınız yukarıda!.. Göreyim sizi.."

Cavidan öğretmen çalıştırıyor bizi. Okulun bahçesinde toplanıyoruz. Kemal öğretmen de saz çalıyor. Efeler gibi kollarımızı havaya kaldırıp, yaylanıyoruz. Sonra da yere vuruyoruz dizimizi. Cavidan öğretmen folklorumuzu iyi bilirmiş. Yalnız biraz şişman. Bize bazı hareketleri anlatıyor ama yapamıyor. O zaman da herkes bildiği gibi oynuyor. Cavidan öğretmen çok kızıyor bu dağınıklığımıza. Kendimizi tutamayıp gülüyoruz.

Disiplini sağlamak için müdür yardımcımız İzmarit başımızdan hiç ayrılmıyor. Elleri gene arkasında. Sigarası dudağında gidip, geliyor. Ara, sıra düdük çalarak uyarıyor bizi:

— Önünüze bakın! Öğretmeninizi yormayın... Bağırtmayın öğretmeninizi. Kulağınızdan tuttuğum gibi atarım haaaaa!

Cavidan öğretmen soluk, soluğa kaldı. En hoşumuza giden diz kırıp yere vurmak. Kimse beceremiyor. Bazıları öyle havalanıyor ki balıklama yere düşüyor. Cavidan öğretmen beğenmiyor yaptığımız hareketleri. "Oğlum dikkat etseneee!" diye bağırıyor. "Hiç efe görmedin mi hayatında? Dik dur dik! Çıkar göğsünü. Kolların yay gibi gergin olacak. Bak böyle.. Hoppaaaa!...Biiür..Kiiiii..Üüüç...Vuuuuuur!"

Öğretmenin gözüne girmek için öyle bir gerilip dizimi yere vurdum ki "aaaaaah!" diye olduğum yere yattım. Dizim kanıyor. Yok canım benden efe olmaz. Güç iş bu efelik.

MEHMET'İN ÇEVRE DOSYASI

ATİLLA ALPÖGE
DEVRİM ALPÖGE

KARA ALTIN

Aramaca-bulmaca

Sevim Hanım önce masayı topladı; plastik tabakları deterjanla bir güzel yıkadı. Sonra banyodaki duş perdesinin çok kirlenmiş olduğunu anımsadı. Yıkamak üzere perdeyi yerinden çıkarırken elektrik söndü. Karanlıkta mum yakayım derken diş fırçası yere düştü. Neyse, ışıklar geldi de, ortalığı toparlayabildi. Biraz dinlenmek istedi. Bir plak çalmaya başladı; oğlu için örmekte olduğu orlon kazağı eline aldı, oturdu. Bu arada kaloriferde kullandıkları fuel-oil için dağıtıcıyı telefonla aradı; adamı bulamadı. "En iyisi, dağıtıcıya kendim gideyim" dedi. Zaten tüpgaz da arıyacaktı. Çıkmışken eczacı arkadaşına gider, bir haftadır aradığı ilacı da sorardı. Hemen naylon çorabını giydi. Tırnaklarına oje, dudağına ruj sürdü. Dışarı fırladı. Bahçede ayağına hortum takıldı, tökezledi. O arada çocukların bahçe kovasını dışarıda unutmuş olduklarını gördü. Kaç zamandır toprağa gübre katmamışlardı. Ayrıca böcekler için ilaç yapmak da gerekiyordu. Otomobilin yanına gelince ön camları süngerle iyice sildi. Lastiklerin havasına baktı. Kapıyı açıp içeri girerken kapının gıcırdadığını farketti. Madeni yağla yağlamak yerinde olacaktı. Göstergeye baktı. Yeterince benzin vardı. Arabayı çalıştırıp asfalt yola çıktı ve uzaklaşıp gitti.

YUKARIDA Sevim Hanım'ın günlük yaşantısından yarım saatin öyküsünü okudunuz. Aslında bu "Kara Altın"ın öyküsü.

" O da ne? Yukarıda böyle bir şey geçmedi ki!" diyebilirsiniz. Kara Altın, altın kadar değerli ve kara renkli bir doğal kaynak: petrol.

Yukarıdaki öyküde petrolden ya da petrolün yan ürünlerinden yapılmış 24 maddenin adı geçiyor. Acaba bunları bulabilecek misiniz? Büyüklerinize danışın, arayıp bulun. Bir liste yapın. Bakalım kaçını bulacaksınız. Gelecek hafta biz size tam listeyi vereceğiz.

Petrolden 300 bin değişik madde üretiliyor. Bu nedenle de ona Kara Altın diyorlar. Çok değerli ve yararlı bir doğal kaynak. Bu yüzden de bir çok sorun yaratıyor. Çünkü ülkeler petrol çıkan yerleri elinde tutmak istiyorlar. Bu yüzden ülkelerin içinde karışıklık çıkıyor, savaşlar patlak veriyor.

Bazı ülkelerin petrole çok gereksinimi var. Çünkü fabrikaları, üretimleri, günlük yaşantıları hep petrole bağlı. Bunlar gelişmiş ve zengin ülkeler.. Ama hiam petrolü, başka ülkelerden almak zorundalar. Petrol satan ülkeler genellikle gelişmemiş ülkeler. Büyük fabrikaları yok. Bu nedenle petrol satıp gelişmiş ülkelerden üretilmiş mal alıyorlar. Para açısından sıkıntıya girdiler mi, petrolün satış fiatını artırıyorlar. Örneğin bu yakınlarda İran'daki olaylar nedeniyle petrol fiatları hızla yükseldi. Böyle zamanlarda da dünya karışıyor. Gelişmiş ülkeler pahalıya aldıkları petrole karşılık ürettikleri malların fiatını hemen yükseltiyorlar. Böylece bu işten kârlı çıkıyorlar. Bir de satacak petrolü olmayan, zengin ülkelerden mal almak zorunda olan ülkeler var. Yurdumuz gibi.. Bunlar hem petrolü pahalıya alıyorlar, hem de malları. Bu nedenle ötekiler kâr ederken bu ülkeler hep zarar ediyor. Sıkıntı çekiyor.

Biliyorsunuz, bugünlerde yurdumuzda benzin sıkıstısı var; tüpgaz zor bulunuyor. Evlerde yakılan mazot da güç elde ediliyor. Nedeni yukarıda anlattığımız gibi...

Kara Altın günlük yaşantımızı çok etkiliyor. Ülkemizin gelişmesini... Fabrikaların üretimini... Hepsini... Çevremizi de... Çevremizi anlamak ve değerlendirmek istiyorsak petrolün öyküsünü ve özelliklerini yakından bilmemiz gerekiyor.

Siz şimdilik yukarıdaki aramaca-bulmacayı çözün bakalım; gelecek hafta petrolü konuşmaya devam ederiz.

KÜÇÜK TARİHÇE

● Sümerliler ve Asurlular taşların arasından çıkan bir yağ gördüler. Tutuştuğu zaman sönmek bilmiyordu. Kara bir çamuru da oluyordu. Bu çamuru yollara serince yolun daha dayanıklı olduğunu gördüler.

● Millattan 200 yıl önce Çinliler de aynı olanağı kullandılar. Toprağa borular batırıp içinden çıkan yağı yaktılar. Hem ısındılar, hem aydınlandılar, hem de yemek pişirdiler.

● Bizans zamanında Araplar İstanbul'u kuşattılar. Bizanslılar taştan çıkan yağdan bomba yapıp attılar. Bunlar yangın çıkardı; suyun üstünde bile yandı. Araplar kaçtılar.

● Kızılderililer bu yağdan ilaç yaparlardı.

● 1800'de Rus Çarı bilim adamlarına bu yağı inceletti. Bilimciler şunu dedi: "İnceledik; hiç bir işe yaramaz. Pis kokulu. Belki at arabalarının tekerlekleri gıcırdamasın diye kullanılabilir."

● 1829'da bir Amerikalı tuz aramak için toprağı kazdı. Birden yerden bir yağ fışkırdı, çiftliğin tamamına, çevredeki bütün tarlalara yayıldı. Birden ateş aldı ve günlerce yandı. Zavallı adam hem tuz bulamadığı için, hem de tarlaları yandığı için çok üzüldü.

● 1858'de ilk petrol kuyusu Amerika'da açıldı ve dünya tarihini bilimsel gelişmeler ve savaşlarla çok etkileyen petrol çağı başladı.

Petrol Sözcüğü Nereden Geliyor?..

Petr ve oleo sözcüklerinden. Birincisi taş demek, ötekisi de yağ. Yani "taş yağı".

GEZİ NOTLARI

MEHMET DİYARBAKIRLIOĞLU

BULVARLAR, PARKLAR, MÜZELER, TİYATROLAR

İKİ yanı ağaçlı Bulvarların, düzgün, temiz, geniş kaldırımlarında saatlerce yürüyebilirsiniz. Yorulunca da hemen, oturup dinleneceğiniz bir café (kahve) bulabilirsiniz. Kahveler, Bulvarların kaldırımlarına taşmıştır. Baharları, yazları masalarını kaldırımlara çıkarırlar.

Paris'in Bulvarları, III. Napoleon (Napolyon)'un emriyle başlamış açılmaya. III. Napolyon Bulvarları, sevdiği kadar, parkları bahçeleri de çok severmiş. Bir yandan parkların da yapımına, ağaçlandırılmasına çok özen göstermiş. İşte, bugün Paris'te bulunan, yedi büyük parkın beşi, 1852–1870 yılları arasında yapılmış..

O gün ilk işimiz, Boulogne koruluğuna gitmek oldu. Boulogne (bulayn) koruluğunu gezmek son derece eğlenceli oluyor çocuklar. Ben, koruluk dedim, isterseniz orman da diyebilirsiniz Buloyn'a.. Bu ormanda neler yok ki? Minyatür bir trenle giriliyor ormana. Kocaman bir çocuk parkı; içinde oyun olarak ne isterseniz, ne ararsanız var.. Çok ilginç bir Hayvanlar Bahçesi. Geceleri saat 21.00'den sonra ışıklandırılan, çiçekler bölümü.. Ayrıca, İngiliz türü bir park. Bu parkın içinde, İngiliz'lerin ünlü ozanı, oyun yazarı Shakespeare'in (Şekspir) adını taşıyan, Şekspir bahçesi.. Paris'te yetiştirilen her tür çiçeğin bulunduğu Fransız bahçesi. Japon bahçesi. Başka ülkelerin bahçeleri. Spor alanları.. Tüm deniz sporlarına elverişli koca bir göl. Gölün içinde küçük, küçücük adacıklar.. Üçyüz elli yıl önce, Kral'ların kurt avladıkları bu ormanı, III. Napolyon'un bahçe ve çiçek sevgisi, böyle imrenilir duruma getirmiş.. İlk iş olarak 200.000 ağaç dikmişler; toprağı kazarak, göller yapmışlar, adalar oluşturmuşlar.. III. Napolyon, Paris'te Londra'daki Hyde Park'a benzer bir park yapılmasını istemiş; Fransız'lar da kolları sıvayıp Boulogne'u yaratmışlar.. Parkların, bahçelerin arasında gezerken, İstanbul'daki Belgrat Ormanını düşündüm. Acaba, içinde bir de gölü bulunan bu ormanımız, onarılıp düzenlenemez mi? Görülüyor ki, uygar ülkeler, büyük kentlerini, parklarla, bahçelerle donatıp, daha bir güzelleştiriyorlar.. İnsanları doğanın içinde, doğanın nimetlerinden yararlandırarak, sağlıklı yaşatmak gerek. Ağaç sevgisi, çiçek sevgisi, uygar insanın yaşamını renklendiren, güçlendiren sevgilerin başında gelir, değil mi dostlar?

Ağaçlı yolların bir adı da Avenue (avenü)..

Bu Avenü'lerin genişliği yetmiş, seksen metreyi buluyor.

Paris'in en ünlü Avenü'lerinin birleştiği alanın eski adı: Place de L'Etoile (plas dö letual-yıldız alanı) idi.. Fakat, İkinci Dünya Savaşı kahramanı ve Cumhurbaşkanı, General Charles de Gaulle (şarl dö gol) öldükten sonra, bu alana onun adını vermişler.

Oniki avenünün uzandığı, şimdiki adıyla, Place Charles De Gaulle (plas şarl dö gol) Paris'in en işlek alanıdır.. Alanın tam ortasında, elli metre yükseklikte, kırkbeş metre genişlikte, göz alıcı soylu bir anıt yükselir, L'ARK DE TRIOMPHE (lark dö triomf), Zafer tâkı veya Zafer anıtı.. I. Napolyon'un ordularına ve başarılarına armağan edilen bu tarihsel anıtı, 1792'de başlayıp 1836'da bitirmişler.. 1920'den beri de (Meçhul Asker) diye adlandırılan, savaşlarda ölmüş Fransız askerlerini simgeleyen yer de, bu anıtın altında bulunuyor. Simgesel mezar, geceleri ışıklandırılıyor; ulusal bayramlarında çiçeklerle donanıyor, çevresinde törenler düzenleniyormuş.. Zafer Tâkı'na, on kişilik asansörlerle çıkıp, iniliyor. Anıt'ın damı diyebileceğimiz katta, Fransız erlerinin komutanlarının savaş kahramanlıklarını, sergilenen fotoğraflarla, kitaplarla, I. ve II. Dünya Savaşına değgin filimlerle, yabancılara, meraklılara, anlatmaya, göstermeye çalışıyorlar. Gerçekten başarılı da oluyorlar.

Gösterilerin düzenlendiği kapalı bölümün dışı çepeçevre taraça. Taraçada, otuz kırk kişi, aynı anda dolaşıp, cetvelle çizilmiş gibi, yan yana uzayıp giden avenüleri, gözün görebildiği kadar Paris'i, bir kez de, elli metre yükseklikten seyrediyor.. Anıt'ın bir yüzü, Avenue Grand Armée (avenü grandarme-büyük ordu) yönüne, öbür yüzü de, avenülerin en ünlüsü olan, Champs – Élysées (şanzelize) ye bakıyor... Saat 13.00'ü geçmişti L'arc de Triomphe'dan ayrılırken. Avenü Şanzelize'ye doğru yürüyoruz. Dönüp, bir kez daha baktım anıta. Duvarları büyük, küçük heykellerle, rölieflerle dolu boydan boya; emek, göz nuru, yontu sanatçılığı, gözlerinizi kamaştırıyor..

Restoranlar, kahveler dolmuş. Biz de bir Café-Restaurant'a girip, birer sıcak sosisli, hardallı sandviç yedik, kahvelerimizi içtik, ver elini Louvre müzesi, dedik.. Dünyanın sayılı müzelerin-

TAŞKIN AMCA

YANITLARIM

MERHABA can çocuklar !

Erenköy'den Bengisu Okan kardeşin sorusu şu: "İlk hayvanlar nelerdir, nasıl oluşmuşlardır?"

İlk canlıların denizlerde oluştuğu kuramı üzerinde kesine yakın bir görüş birliği vardır. Ay'ın oluşturduğu gelgit dalgaları, yaşamın karalara sıçramasına yardımcı olmuşlardır. Omurgasız deniz hayvanları, zamanımızdan 500.000.000 yıl önce görülmeye başladılar. Bundan 100.000.000 yıl sonra da ilkel balıklar oluştu. Günümüzden 350.000.000 yıl önce de ilk yeryüzü bitkileriyle kara hayvanları meydana çıktı. Karalarda ilkel yaşam 100 — 150.000.000 yıl içinde gelişti. 200.000.000 yılından sonra da dinozorlar yaşamaya başladı. Yeryüzünün ormanlar, denizler ve göllerle kaplı olduğu bu dönemde yaşayan dev yapılı dinozorlar, 70.000.000 yıl boyunca dünyaya egemen olmuşlardır. İlk memeliler, bundan 70.000.000 yıl önce yaşamaya başladılar. Bundan sonra geçen milyonlarca yıl da yaşamın daha da gelişmesini sağladı. İlk insan 1.000.000 yıl önce yeryüzünde göründü. İnsanlar başlangıçta çok zayıf yaratıklardı ama akılları sayesinde tüm hayvanları egemenlikleri altına aldılar. İnsanların bugünkü biçimleriyle 1.000 yıldanberi yaşadıkları sanılıyor.

İlk hayvanlardan olan Mamutların da bu gün soyları tükenmiş durumdadır.

Üsküdar - Çiçekçi'den soran Can Öztürk kardeşin sorusu da şu: "Çevremizde olup bitenler her zaman gözle görülebilir mi? Gözlem sadece gözümüzle gördüklerimiz midir? Biraz aydınlatır mısınız?"

Çevremizde olup bitenler dışında gözümüzün görmediği, daha doğru bir deyimle göremediği, bir çok olay geçmektedir. Çünkü gözlem, sadece gözümüzle gördüklerimiz değildir. Çevremizde olup bitenleri her zaman görme organımız olan gözümüzle algılamamız olanak dışıdır. Bir olayı gözümüzle görmek, onları tam olarak değerlendirmemizde tek ölçü olamaz. Olayların birçok yönlerini öteki duyu organlarımızla algılarız. Görme, işitme, koklama, tatma, dokunma organlarımızın her biri, gözlem yapmamıza yardımcı olur. Ancak teleskop, mikroskop gibi araçlar aracılığıyla, yeryüzündeki bir çok olay ve mikropları da görmüştür insanoğlu. Hergün solunup durduğumuz oksijeni gözümüzle görmemize olanak yoktur ama, oksijenden yoksun bir ortamda örneğin ateş yakamayız. Kırlarda piknik yaparken birçok doğal olay geçtiği halde bunların hiçbirini gözümüzle göremeyiz. Çiçeklerin oluşum süreci içindeki evrelerini, arıların bal yapımı sırasındaki işlevlerini hiçbir duyu organımızla saptamamıza olanak yoktur. Ağustosböcekleri cırcır öterken, bu sesleri nasıl çıkardıklarını görebiliyor muyuz? Duyuyoruz, ancak gözlem yapamıyoruz. Gelgit olayının ayın bir hareketi olduğunu bildiğimiz halde onu görmemiz mümkün olmuş mudur? Hayır. Dünyanın döndüğü de bir kuramdır. Ama hiçbir kimse çıkıp da "ben dün dünyanın döndüğünü gördüm, "diyemez, çünkü göremez. Ama döndüğünü birçok kanıtlarla kanıtlayabiliriz. Değil mi Can kardeş?

---

den biri olan Luvr sarayı, I. François (Fransua)'dan başlayarak II. Napolyon'a değin, yavaş yavaş parça parça yapılarak ortaya çıkmış.. XVIII. Yüzyılda, Krallık ailelerinin tüm koleksiyonlarını halka göstermek istemişler ve böylece, Le Louvre (lö luvr) müzesi doğmuş. Müzenin tümünü içinize sindirerek dolaşmanız için günler, belki de aylar gerekir; ama ne yaparsınız ki, salt üç saat ayırabildik Luvr'a. Oysa bir tablonun, bir antik parçanın önünde, üç saat duran meraklılar var. Grup grup öğrenciler, başlarında öğretmenleri, ellerinde defterleri kalemleri, yapıtları tanıtan, anlatan, müzenin kılavuz kitapları, not alarak dolaşıyorlar.. Ayrıca, turistlere müzeyi gezdiren, çeşitli dillerde konuşarak, bilgi veren kılavuzlar da var. İsterseniz siz de, az bir para karşılığı, bu kılavuzların gezdirdiği gruplara katılabilirsiniz.. Eski Yunan, Roma, Doğu ve İslam sanatları. Eski Mısır sanatı. Ortaçağ ve Rönesans sanatından, günümüze değin yontu ve resim sanatları, en ilkel biçimlerden, en modern biçimlere dek sergileniyor.. Ev eşyaları, takılar, giysiler, kitap ciltleri gibi süsleme türüne giren yapıtlar da, "Süsleme Müzesi" bölümünde tanıtılıyor.

Kral'ların, Kraliçe'lerin yıllarca yaşadıkları, odalarda, salonlarda, koridorlarda dolaşarak, dünya çapında yapıtları hayran hayran izleyip, güzel sanatların, sanatkârların saygınlığına tanık oluyorsunuz.. Bu arada, Paris'in "Modern Sanatlar Müzesi"nde; Kuzgun Acar, Avni Arbaş ve Abidin Dino gibi, Türk sanatçılarının da yapıtlarının bulunduğunu anımsatmak isterim.. Müzeleri gezerken, yontu sanatının doruğuna çıkmış Rodin (roden)'in cenneti diyebileceğim, Rodin Müzesi'ni de unutmamak gerek. Bir de, L'impressionnisim (empresyonizm-izlenimcilik) üzerine yapıt verip, dünyanın beğenisini kazanmış, ünlü empresyonist'lerin bir arada toplandığı, Musée du jeu de paume (müze dü jö dö pom) var örneğin; bu müze de, görülmeye değer ilk üç müzeden biridir... Sevgili dostlar, Tiyatro, toplum hizmetinde en uygar insan sesidir. Kimi düşünürler, bir ülkenin uygarlığını o ülkenin tiyatro sayısıyla ölçerler.. Londra'dan sonra, Paris kenti de, tiyatro sayısı ve kalitesi yönünden dünyanın başta gelen kentlerinden. Fransız'ların en ünlü tiyatrocusu ve yazarı da XVII. yüzyılda yaşayan Moliere (Molier) dir. Tarihsel, gösterişli, kadife perdeli, koltuklu, localı, iki bin kişi alan ödenekli tiyatrolardan tutun, sokak aralarında, olanaksızlıklar içinde perdelerini açma savaşımı veren özel, Kahve Tiyatroları'na dek, altmışı aşkın tiyatro her gece oyunlar sunuyor, yerliye, yabancıya... Sporlar Sarayı'nda bir süredir oynanan; romantik çağ şairlerinden Victor Hugo (viktor hügo)'un bir iki kez filme alınmış romanından sahneye uygulanmış, Notre dame de Paris (notr dam dö pari) dilimize, Notr dam'ın kamburu, diye geçmiştir; bizim gittiğimiz gece de, altı bin izleyicinin alkışları arasında gerçekten başarıyla sunuldu. Gösterişli dekorlar içinde, kalabalık bir kadroyla uygulanan oyun, izleyenleri etkiliyor; kambur Kazimodo'nun, güzel Esmeralda'ya aşkı, abartmalı bir romantizmi simgelerken, Fransız'lar büyük şairlerini, yabancılara alkışlatmanın keyfini çıkarıyorlardı...

Paris'ten havalanırken kar yağıyordu. Güzel İstanbul'a yağmur altında indik. Yeni yılın beşinci günüydü.. 1979, yurdumuza esenlik getirsin diyorduk.. Çocuk yılının da, çocuklarımıza mutluluk, başarı ve gülyüzlü bir gelecek muştulamasını diliyorduk, Tanrı'ya dua ederek.

En içten sevgilerimle, hoşça kalın dostlar.

BİZİM

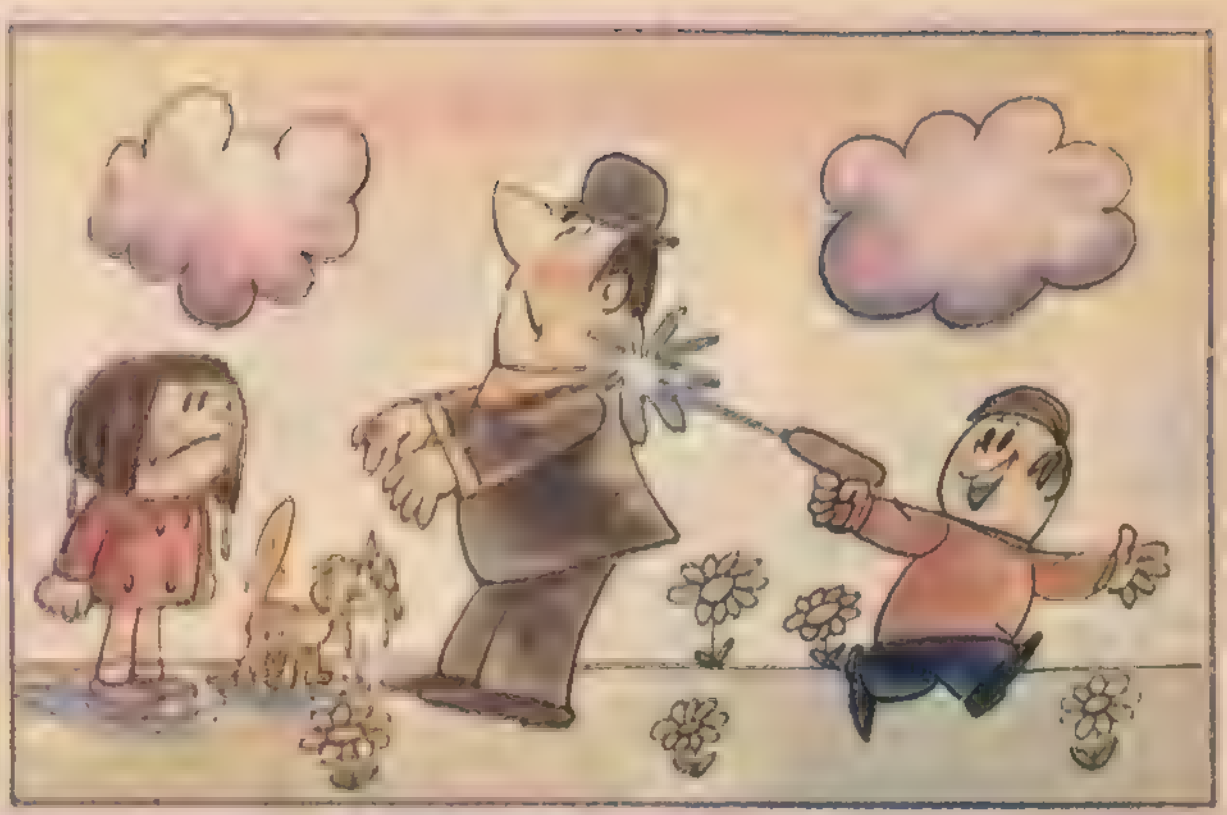

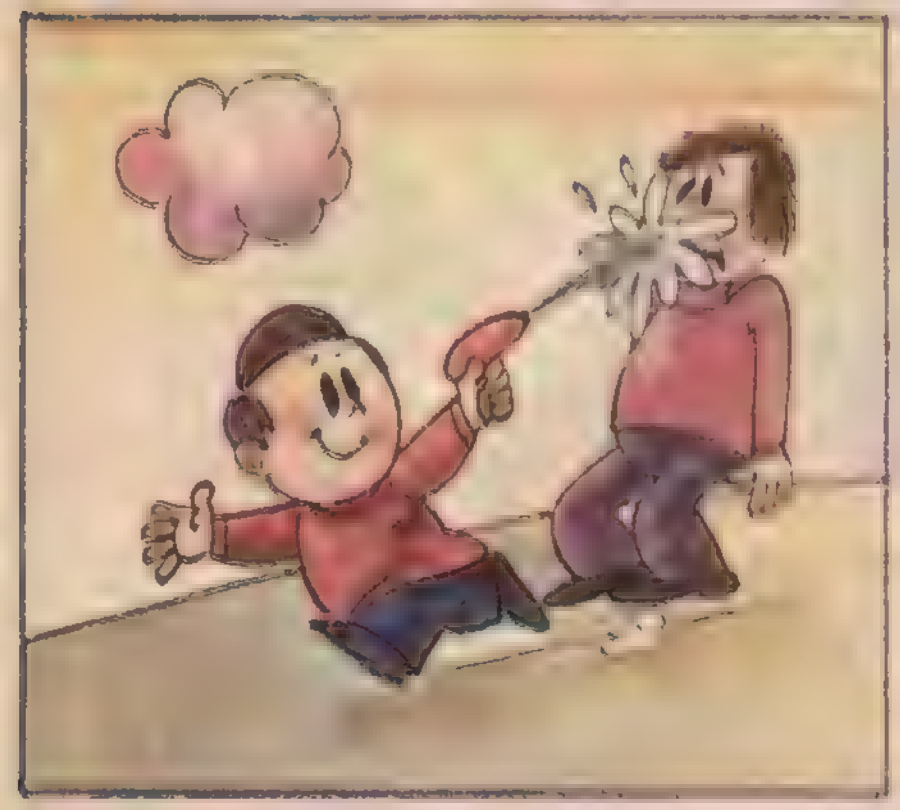

"İnsanlığın Evrimi Ansiklopedinizi derginiz Milliyet ile birlikte hazırlayan evrim'in sizler için ürettiği programlarını kıvançla sunuyorum „

Evrim MAVİ SERİ - ZEKA LABORATUARI ilkokul öğrencilerinin orta öğretime hazırlanırken yararlanacakları, tatil günlerini oynayarak değerlendirecekleri program.

Evrim İLK ADIM - PEMBE SERİ okul öncesi çağındaki çocuklar için özel hazırlanmış bir programdır.

Onar üniteden oluşan bu programlar:

- Türkiye'de ilk kez Uzmanlar Kurullarınca hazırlanmış ve Milli Eğitim Bakanlığınca da onaylanmıştır.
- Sizlerin zeka ve yeteneklerinizi geliştirmek için hazırlanmıştır
- Bu ünitelerle oynarken eğlenecek, eğlenirken öğreneceksiniz.
- Okulda ve tatil dönemlerinizde en iyi arkadaşınız **evrim** olacaktır.

evrim
bilimsel eğitim araçları anonim şirketi
...men Sok. Dumen Apt. 3/8 Gumussuyu ISTANBUL Tel 45... 10 44 12 45

MAVİ ve PEMBE seriler hakkında ayrıntılı bilgi istiyorum.
ADI, SOYADI:
ADRESİ:

TARİHTE BU HAFTA

MUSTAFA KEMAL PAŞA'NIN SAMSUN'A ÇIKIŞI

Üç günlük bir yolculuktan sonra Mustafa Kemal Paşa 19 mayıs 1919 günü Samsun'a çıktı. 16 mayısta "Bandırma" adlı küçük bir vapurla İstanbul'dan ayrılmıştı. Bugün yıldönümlerini "Gençlik ve Spor Bayramı" olarak kutladığımız o yolculuğun tarihsel önemi, Kurtuluş Savaşı'nın başlamasında ilk adımı oluşturmasından geliyor.

Osmanlı İmparatorluğu, Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik çıkmıştı. Kazanan devletlerle Mondros'ta bir silâh bırakma anlaşması imzalanmıştı. Bu anlaşmadan yararlanarak ülkemiz topraklarını ele geçirmek üzere harekete geçtiler. 13 kasım 1918 günü, 55 parça savaş gemisinden kurulu bir düşman donanması İstanbul limanına gelip demir attı. Çanakkale Boğazı'ndan sonra İstanbul Boğazı'nı da denetimleri altına almak ve Osmanlı Devletini etkilemek istiyorlardı.

Düşman donanmasının limana demir attığı gün, Mustafa Kemal Paşa da İstanbul'a gelmişti. Başında bulunduğu Yıldırım Orduları, yapılan anlaşma gereğince 7 kasım günü dağıtılmıştı. İstanbul'da bulunan birçok yurtsever komutan gibi Mustafa Kemal de yurdun kurtarılması için çeşitli çabalar harcıyor, ilişkiler kurmaya, çareler bulmaya çalışıyordu.

Bu arada işgaller başlamıştı. Fransızlar Dörtyol, Mersin, Adana'ya, İngilizler Batum, Antep, Maraş, Urfa, Kars'a, İtalyanlar ise Antalya, Fethiye, Bodrum ve Marmaris'e asker çıkarmışlardı. İşgallerin yanısıra çetelerin etkinlikleri de artmıştı. Karadeniz kıyılarında yaşayan Rumlar, sınırları İnebolu'dan Batuma kadar uzayacak ve Kastamonu, Sivas, Trabzon illerini içine alacak bir Pontus Devleti kurmak amacı güdüyorlardı.

Yabancı egemenliğine karşı Anadoluda yer yer savunma kuruluşları da oluşmuştu. Çeşitli illerde kurulan hakları savunma dernekleri o yöre halkını birleştirmeyi, yabancı boyunduruğuna girmemek için direnmeyi amaçlıyordu. Ama bu dernekler birbirinden kopuk, kendi başlarına çalışıyor ve hakları savunurken silâh kullanmayı düşünmüyordu. Osmanlı yönetimi ise İstanbul'a kapanmış, yurdun çeşitli yörelerinde başgösteren bu direniş yuvalarıyla ilişki kurmak, onlara sahip çıkmak yerine kendi başının çaresine düşmüştü.

İstanbul'da bu durumu gören yurtsever aydınlar ve komutanlar, Anadoluya geçmenin, yer yer oluşturulan derneklerle ilişki kurmanın yollarını arıyorlardı. Mustafa Kemal Paşa için 1919 yılının başlarında böyle bir fırsat doğdu. Samsun bölgesi huzursuz bir bölgeydi. Üstelik orta Anadoluya açılan bir kapı niteliği taşıdığından önemi büyüktü. İstanbul'daki İngiliz komutanlığı bu kapıyı tutmak için 9 mart 1919'da buraya küçük bir birlik yolladı. Buna tepki olarak yöredeki Türk birliklerinden birinin genç komutanı askerlerini alarak dağa çıktı. Bu olay düşmanı tedirgin etmişti. Osmanlı hükümetine baskı yapmaya başladılar.

Bu baskı karşısında hükümet, oradaki durumu ve birlikleri denetlemek üzere Samsun'a bir görevli göndermeye karar verdi. Bu görev için Mustafa Kemal Paşa uygun görülmüştü. 16 mayıs 1919 günü, 9. Ordu Müfettişi olarak "Bandırma" vapuruyla yola çıkarıldı. Mustafa Kemal Paşa 19 mayısta Samsun'da karaya çıktıktan sonra hemen yurdun çeşitli yörelerinde ayakta kalabilmiş askeri birliklerle ve derneklerle ilişkiye geçti. Görevi bunları dağıtmak olduğu halde, aynı amaç çevresinde birleşmelerini sağlamaya çalışıyordu.

Bu çalışmalar düşmanı da, Osmanlı hükümetini de tedirgin ettiğinden, Samsun'a çıkışından bir hafta sonra geri dönmesi bildirildi. Ama o, bu buyruğu dinlemedi, Samsun'dan Havza'ya geçti. Derneklere ve çeşitli yörelerdeki komutanlarla yöneticilere buradan bir genelge gönderdi. İzmir bölgesinde hükümeti dinlemeyen ve direnişe geçen efeler onunla ve arkadaşlarıyla işbirliğine karar verdiler. Havza'dan Amasya'ya geçen Mustafa Kemal ve arkadaşları burdan ikinci bir genelge yayınlayarak ulusal bir kongre toplanması kararını tüm yurda duyurdular.

19 mayısta Samsun'a çıkışla atılan adım, böylece halkı Kurtuluş Savaşı'na doğru yönlendirmeye başladı.

KISACA

14 Mayıs 1560 — Haçlı donanmasına karşı Cerbe Deniz Savaşı yapıldı. Bu savaşta Piyale Paşa komutasındaki Osmanlı donanması Haçlıları bozguna uğratmış, Cerbe kalesini ele geçirmiştir.

15 Mayıs 1277 — Karamanoğulları devletinin hükümdarı Mehmet Bey, Türkçenin her türlü devlet işinde tek dil olarak kullanılmasını emreden fermanını yayınladı. Bu olayın yıldönümleri Dil Bayramı olarak her yıl kutlanmaktadır.

17 Mayıs 1639 — İranlılarla Kars-ı Şirin Antlaşması imzalandı. Onbeş yıllık Osmanlı — İran savaşlarına son veren bu antlaşma, İran — Irak sınırlarını Osmanlı devleti sınırları içinde bırakırken Kafkasya iki ülke arasında paylaşılmıştır.

17 Mayıs 1957 — Ünlü eleştiri ve deneme yazarı Nurullah Ataç Ankara'da öldü. 1898'de İstanbul'da dünyaya gelen Ataç, Galatasaray Lisesi, İsviçre ve Edebiyat Fakültesinde öğrenim görmüş, deneme ve eleştiri yazıları yanısıra çeviriler de yapmış, Türkçenin arınmasında öncülük etmiştir.

18 Mayıs 1872 — Tanınmış İngiliz felsefecisi Bertrand Russel doğdu. 28 yaşındayken matematik çalışmalarına başlayan, 1903 yılında ilk yapıtı "Matematikte İlkeler"i yayınlayan Russel, 1950'de Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanmış ve barış yolunda çalışmalarıyla da ün yapmıştır.

19 Mayıs 1090 — Türk Deniz Kuvvetlerinin kuruluşu.

20 Mayıs 1878 — "Ali Suavi Olayı" patlak verdi. Döneminin ünlü gazetecilerinden Ali Suavi, küçük bir güç toplayarak Çırağan Sarayı'na saldırı düzenlemiş, Sultan V. Murat'ı tahta çıkarma girişiminde bulunmuştur. Başarısızlıkla sonuçlanan bu olay, Sultan II. Abdülhamit'in baskı yönetimi uygulamasına yol açmıştır.

MARKO TELEVİZYON EKRANLARINDAN DERGİ SAYFALARINA GEÇTİ

6. SAYI 18 MAYIS CUMA GÜNÜ ÇIKIYOR

KÜÇÜK MARKO • HAFTALIK DERGİ • 5 LİRA

LARRY YUMA

APAÇİ KUŞATMASI

BUNLAR LİNCH VE BİLL..

FAZLA UZAĞA GİDEMEMİŞLER. ŞU TEPELERE BAK..

BURADAN ÇIKAMAYACAĞIMIZI BİLDİKLERİ İÇİN ACELE ETMİYORLAR..

BİZE BİR ŞEY OLURSA KADINLARI NE YAPACAĞINI BİLİYOR MUSUN ?

BURADA KALIRSAM ÖLÜP GİDECEĞİM !

YILLARDIR KIZILDERİLİLERE SİLAH SATARIM... ARALARINDA BENİ TANIYAN BİRİ ÇIKAR MUTLAKA.

DUR. NEREYE GİDİYORSUN?

SONUNDA DAYANAMADI.. ONUN İÇİN BELKİ DAHA HAYIRLI OLUR..

HEEY ! BENİM SPAR ROW. TANIMADINIZ MI?

BEN SİZİN DOSTUNUZUM !...

NANA ! ŞÜKÜR BURADASIN... BENİ TANIMADIN MI ?

DURUN !

SIKI DURUN ÇOCUKLAR
SIRA BİZE GELDİ..

ŞURAYA
BAKIN!

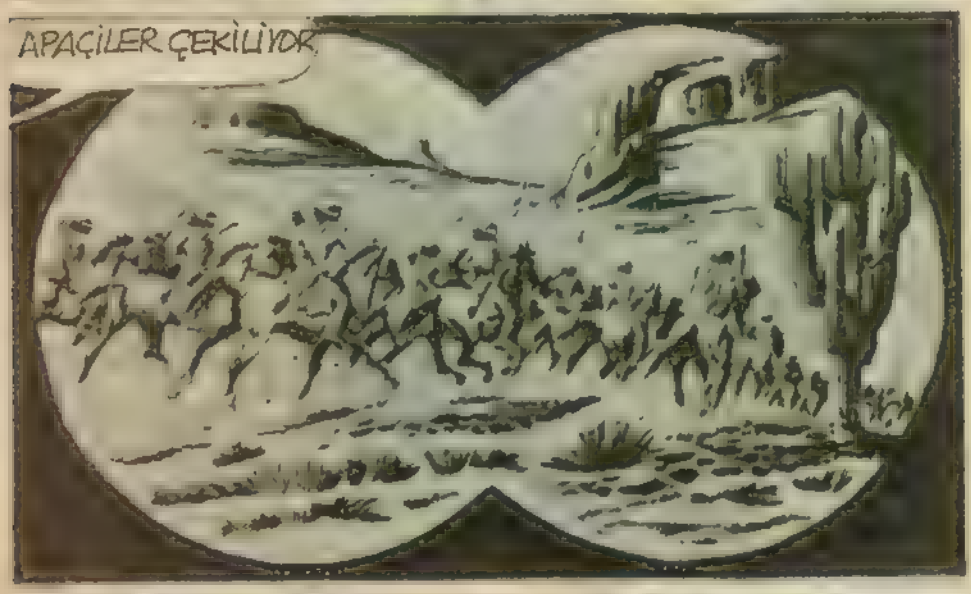
APAÇİLER ÇEKİLİYOR

ASKERLER, KURTULDUK

İKİ GÜN SONRA BROVA KALESİNDE.

KIZIM SENİN SAYENDE O CEHENNEMDEN KURTULMUŞ..

BU TÜM ARKADAŞLARIN BAŞARISI..

SÜRÜCÜ JOE, YAŞLI DAN HEPSİ ASLANLAR GİBİ ÇARPIŞARAK ÖLDÜLER...

DEMİRYOLLARI KASASINI SOVARKEN ROBERT İLE KARŞILAŞAN VE ONU ÖLDÜREN MÜHENDİS TE CEZASINI BULDU.. KIZILDERİLİLERE SİLAH SATAN TÜCCARDA..

UNUTUYORDUM, PİERRE OLMASAYDI, KIZINIZIN İŞİ BİTİKTİ..

HABERİM VAR!

GÜLE GÜLE LARRY. ORTALIK YATIŞINCA ÇİFTLİĞE DE BEKLERİZ.

MUTLAKA GEL.

GELECEĞİM ARTIK. ORADA BİRİ MEZARDA ÜÇ DOSTUM VAR...

LARRY!

OH LİZA! SANA VEDA ETMEDEN GİDİYORDUM.

BABAM SENİ YEMEĞE DAVET EDİYOR LARRY..

ONA BENİM GÖRGÜSÜZ BİR AYI OLDUĞUMU, İNSANLARLA AYNI SOFRADA YEMEYE ALIŞIK OLMADIĞIMI SÖYLE..

PİERRE İLE EVLENMENİZE İZİN VERMİŞ.. MUTLULUKLAR DİLERİM.. GENE GÖRÜŞÜRÜZ.

HOŞÇA KAL LİZA!

SON

Bilmece Bulmaca

Yanıtlar 64. sayfada

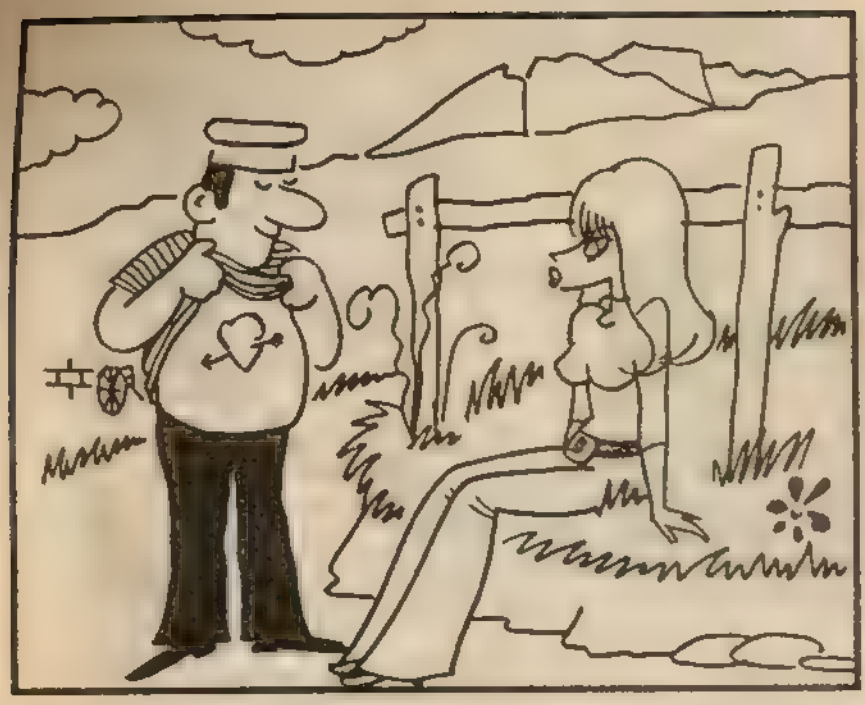

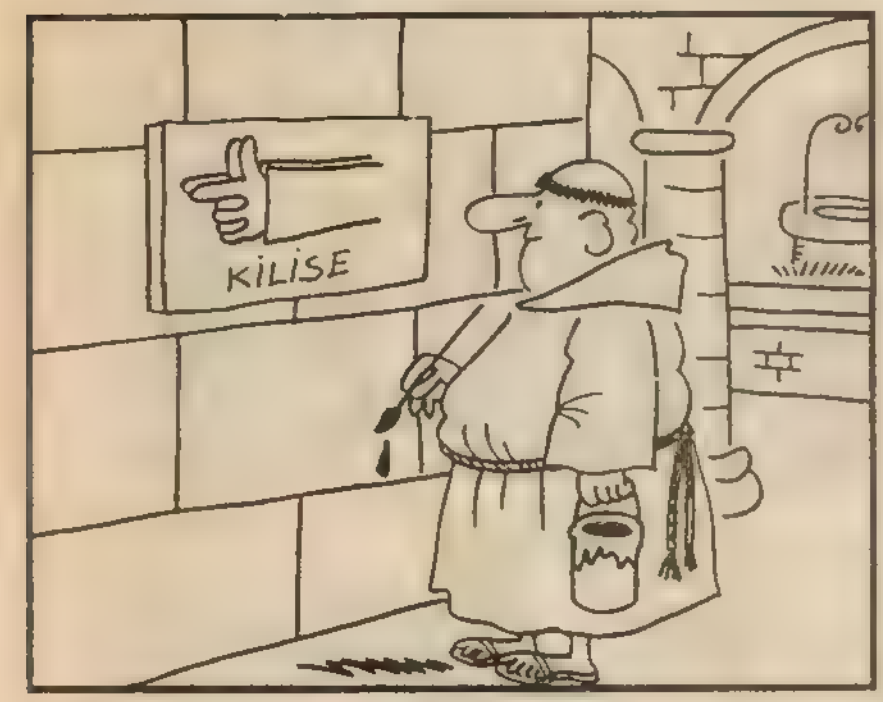

7 BENZER

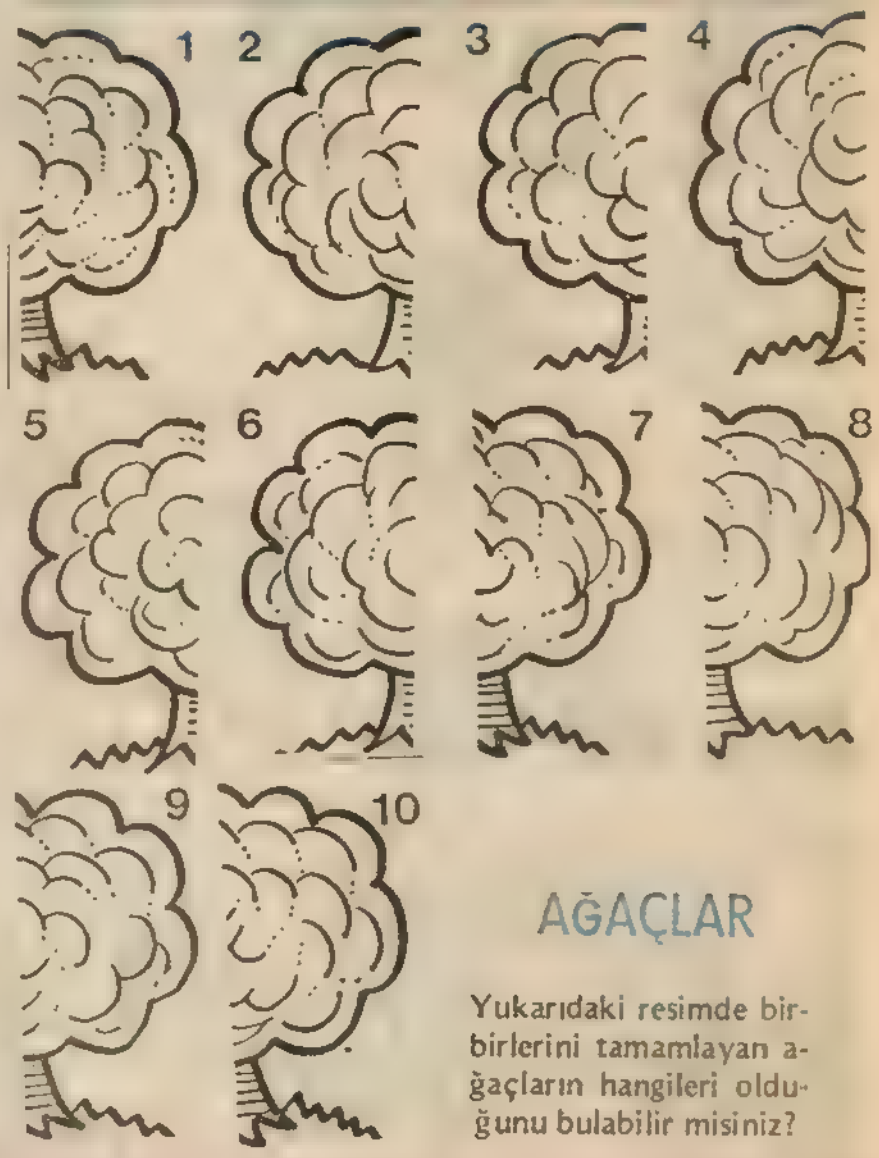

AĞAÇLAR

Yukarıdaki resimde birbirlerini tamamlayan ağaçların hangileri olduğunu bulabilir misiniz?

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi ? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

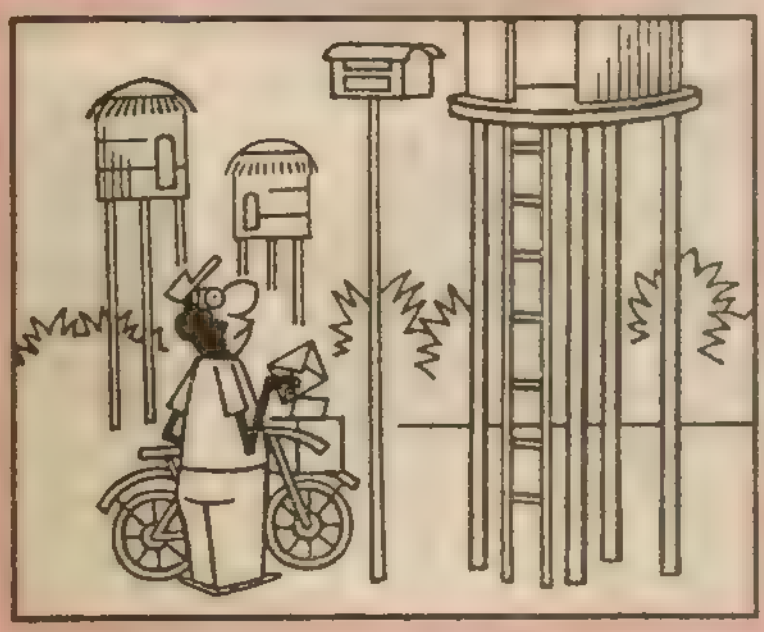

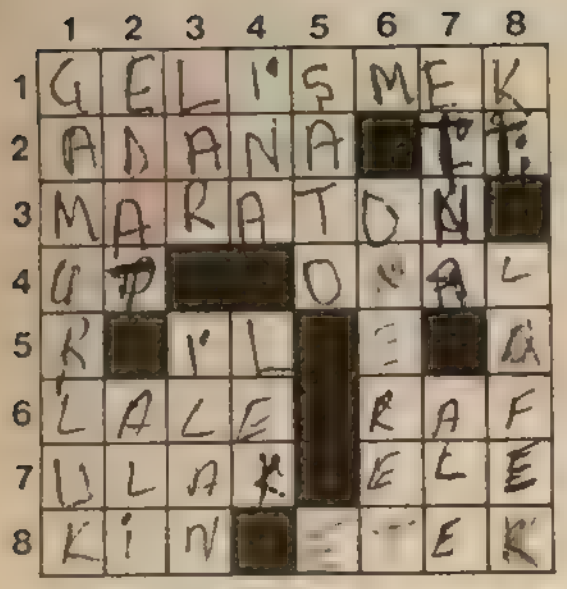

SOLDAN SAĞA

1) Düşünce ya da davranışların birbirine ters düşmesi. 2) Bir ilimiz — (tersi) Köpek. 3) 42,195 Km'lik yaya koşusu. 4) Bir müzik aleti — Silis grubundan değerli bir taş. 5) Vilayet. 6) Bir çiçek adı — Üstüne öteberi koymak için duvara ya da bir dolabın içine tutturulmuş uzun tahta. 7) Haberci — Bir emir. 8) Öç almayı amaçlayan gizli düşmanlık — Bir bayan giysisi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1) Taşıtların çoğunda, tekerleklerin üstüne konulan parça. 2) Bir sözcükten sonra gelerek o sözcük ile ötekiler arasında ilgi kuran sözcük — Bir erkek adı. 3) Bir çoğul eki — Duyuru. 4) (tersi) Birdenbire — (tersi) Vücutta tüylerin dökülmesine yol açan bir mantarın oluşturduğu bulaşıcı bir hastalık. 5) Bir hükümdarın, prensin ya da zengin birinin konutu. 6) Eğlenceli, hafif konulu, içinde bestesiz konuşmalar bulunan sahne yapıtı. 7) Sicilya'da bir yanardağ — (tersi) Bir göz rengi. 8) Bir bağlaç — (tersi) bir balık adı.

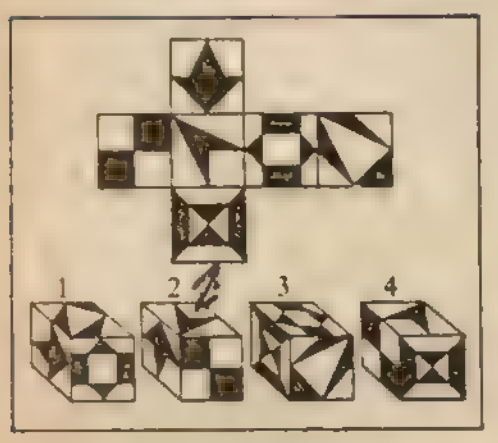

KÜPLER

Resimdeki dört kübün açılmış biçimi yukarıda gözüküyor. Acaba yukarıdaki şeklin aşağıdaki küplerden hangisine ait olduğunu bulabilir misiniz?

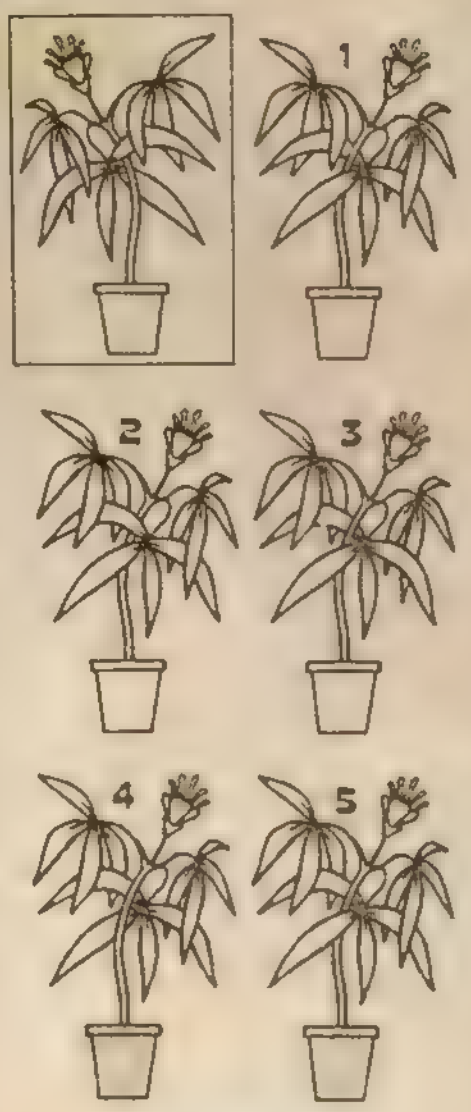

ÇİÇEKLER

Sol üst köşede görülen çiçeğin yukarıdaki çiçeklerden hangisinin eşi olduğunu bulabilir misiniz?

ANFORLAR

Yukarıdaki 12 anfordan kaç tanesi birbirinin eşi. Acaba bulabilir misiniz?

SÖZCÜK AVCILIĞI

Yukarıdaki harfler arasına gizlenmiş bazı sözcükler var. Sözcükler soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya ve çapraz olarak yerleştirilmiştir; ters de olabilirler... Ama hepsi düz bir çizgidedir. Örnek olarak birini belirttik. Ötekileri bulması sizden..

Saklı Sözcükler: Akasya, Ardıç, Kavak, Palmiye, Kayın, Çam, Çınar, Ladin, Melengeç, Selvi, Ceviz, Meşe, Gürgen, Gül, Dut, Palamut, Sedir, Tik.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	R	I	K	N	A	T	S	E	K	A
2	E	H	A	E	Y	İ	M	L	A	P
3	M	L	V	B	A	T	U	D	Y	Ç
4	P	A	A	Y	S	A	K	A	I	E
5	A	R	K	E	R	E	A	Z	N	G
6	L	M	B	D	O	B	L	I	A	N
7	A	A	I	B	A	O	B	W	B	E
8	M	C	O	U	R	H	I	E	I	L
9	U	R	I	İ	M	A	L	C	D	E
10	T	İ	D	N	N	L	E	Ş	E	M
11	K	E	L	M	A	Y	Ü	K	İ	T
12	S	A	N	E	G	R	Ü	G	S	E

MISTIK

YAZISIZ

mektup arkadaşı

- **CANAN TÜRK:** Yaşım 11. Davetiye ve kart biriktiririm. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, televizyon seyretmeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Fatih Mah. Yenicami Cad. No: 44 Simav – KÜTAHYA
- **ERHAN PINARBAŞI:** Yaşım 14. Futbol oynamayı, kitap okumayı çok severim. Yazışacağım.
  Adres: Paşabey Mah. 512. Sok. No: 53–B SİVAS
- **GÜZİDE YILDIRIM:** Yaşım 8. Pul, kart ve eski para biriktiririm. Şiir ve öykü yazıyorum. Kitap okumayı severim. Çeşitli yerelerden arkadaşlarla yazışacağım.
  Adres: M. Bilgili İlkokulu. 4/B No: 378 Suluova – AMASYA
- **İSMAİL FINDIKOĞLU:** Yaşım 14. Boş zamanlarımda futbol oynar, müzik dinler, yüzerim. Yazışacağım.
  Adres: S.S.K. Hastanesi Üstü Bestekâr Tahir Ağa Sok. No: 44/A Eyüp – İSTANBUL
- **NECLA KARADÖL:** Yaşım 11. Kitap okumayı, resim yapmayı severim. Pul ve kart biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Yeni Mah. Sel Sok. No: 21 K. Çekmece – İSTANBUL.
- **FERHAT BASKAN:** Yaşım 10. Kitap okumayı ve futbol oynamayı severim. Hayvanlarla ilgilenirim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Gündoğdu Mah. 59. Sok. No: 4 Babadağ – DENİZLİ

YANITLAR

- 7 BENZER: (1) Sağ alt köşedeki çiçeğin yaprağı ile rahibin fırçasından damlayan boya. (2) Gemicinin kasketinin üst kısmı ile rahibin sağındaki sütunun taşı. (3) Çitin sol tahtasının yanındaki ot ile sol üst köşedeki demir parçası. (4) Denizcinin solundaki topun ucu ile rahibin sağındaki duvarın taşları. (5) Gemicinin kasketinin sağındaki dağ parçası ile rahibin kukuletası. (6) Denizcinin göğsündeki düğmenin üst kısmı ile rahibin kulağı. (7) Sol alt köşedeki taş ile sol üst köşedeki demir parçasının yanındaki taş.
- 8 FARK: (1) Sol üst köşedeki kulübenin kamışları. (2) Sağ üst köşedeki kulübenin kapısı. (3) Sağdaki büyük kulübenin merdiven basamakları. (4) Bisikletin ön tekerleğinin çantı. (5) Bisikletin selesinin demiri. (6) Posta kutusunun yanındaki otlar. (7) Sağdaki kulübenin sopalarının alt kısmı. (8) Soldan ikinci kulübenin sopalarının uzunluğu.
- AĞAÇLAR: 1 – 3; 2 – 8; 4 – 10; 6 – 9,
- KARE BULMACA: Soldan sağa: 1) Çelişmek. 2) Adana – Ti. 3) Maraton. 4) Ut – Opal. 5) İl. 6) Lale – Raf. 7) Ulak – Ele. 8) Kin – Etek.
  Yukarıdan aşağıya: 1) Çamurluk. 2) Edat – Ali. 3) Lar – İlan. 4) İna – Lek. 5) Şato. 6) Operet. 7) Etna – Ale. 8) Ki – Lafek
- KÜPLER: 2 numaralı küp.
- ÇİÇEKLER: 5 numaralı çiçek.
- ANFORLAR: İlk sütunda üçüncü ile ikinci sütunda ikinci ve dördüncü.
- SÖZCÜK AVCILIĞI: Akasya (H–4, düz sola), Ardıç (F–4, çapraz aşağı), Kavak (C–5, düz yukarı), Palmiye (J–2, düz sola), Kayın (I–1, düz aşağı), Çam (B–8, düz yukarı), Çınar (B–8, çapraz aşağı), Ladin (A–6, çapraz aşağı), Melengeç (J–10, düz yukarı), Selvi (E–4, çapraz aşağı), Ceviz (H–9, düz yukarı), Meşe (J–10, düz sola), Gürgen (H–12, düz sola), Gül (H–12, çapraz yukarı), Dut (H–3, düz sola); Palamut (A–4, düz aşağı), Sedir (A–12, çapraz yukarı), Tik (J–11, düz sola).

18 MAYIS CUMA GÜNÜ
MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ
SANATÇILARI
KÜÇÜK OKURLARI İÇİN
KİTAPLARINI
İMZALAYACAKLAR

MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN
İBRAHİM ÖRS
MISTIK
YALVAÇ URAL
ve
ÜLKÜ TAMER

AKADEMİ KİTABEVİ
Nişantaş – İstanbul

Saat 15:00 – 17:00 arası

OKURDAN OKURA

Bu sizin sayfanız... Şiirlerinizi, yazılarınızı, resimlerinizi ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz.

KİTABIM

Yalnız kaldığım zaman
arkadaşım,
Karanlık gecelerimde ışığım.
Bana bilgi veren kaynağım,
Sensin güzel kitabım.
Sıkıntılı anlarımda elimde
Kırda, bahçede yolda
elimde
Her zaman aklımda dilimde
Sensin güzel kitabım.
Sensiz bir günüm geçmez
Cahiller seni hiç bilmez
Seninle olan düşmez
Benim güzel kitabım.

GÜNNUR TEKE

ÇOCUK

O küçücük beyinlerdeki zekâ
Bizi şaşırtır ama
Boşuna dememişler;
"Akıl yaşta değil baştadır"
diye.

Çocuk dediğin bir nimettir,
Geleceğin güvencesidir,
Ve gene dememişler midir:
"Ağaç yaş iken eğilir"
Eğitelim çocukları.

Çocuk bir çiçek gibi
Aydınlığa gereksinir.
İşte bilimin ışığında
Fen, teknik yolunda
Yönlendirelim çocukları.

S. ÖZGÜR BAŞAK

İLK ŞİİRİM

İlk şiirim bu benim.
Güzel oldu mu ne bileyim.
Her Türk çocuğu neşelensin.
İlk şiirini yazdığı gün.

TUBA GÖKÇEK

BEYAZ ELBİSE

Bembeyaz bir elbisem olsa
Geçirsem onu vücuduma
Gezsem, eğlensem, gülsem
Bembeyaz bir elbisem olsa
Kolları büzgülü, beli kemerli
Her şeyi onu giyince
yapabilsem.

ELVAN ARLIHAN

MUTLULUK

Yaşamak kolay yaşatmak
zor
Mutluluğu yaşat kendinde.
Sana mutluluk getirecek şey
Dilin, dudağın, ağzın,
Fikrin, düşüncen, beynin;
Bunları iyi kullanmaya bak

ECE KOLDAŞOĞULLARI

ALTI PARMAK

Nasrettin Hoca iştahlı iştahlı yemeğini yerken biri sormuş:

— Neden yemeği beş parmağınla yiyorsun?

Hoca, bir yandan yemesine devam ederken, bir yandan da vermiş yanıtını:

— Altı parmağım olmadığından!

ALİ HAKAN TÜRKAY

ARI SOKTU

Çetin okula geç kalmıştı. Ali al, moru mor sınıfa girdi. Öğretmen sordu:

— Niye geç kaldın Çetin.

— Arı soktu efendim.

— Nereni?

— Söyliyemem efendim.

— Öyleyse otur.

— Oturamam efendim.

OĞUZ ALABAY

NEDEN

İnsanca kardeşçe
yaşamaktan başka
Ne düşünüyoruz
Sevmek, saymak varken
birbirimizi,
Neden döğüşüyoruz.

Dost diye güzel bir sözcük
varken
Neden düşman sözcüğünü
benimsiyoruz
Sevgi en üstün bir
duyguyken
Neden öldürmeyi
düşünüyoruz
Yaşamak, mutlu olmak
varken
Neden birbirimizi vuruyoruz
Sevdiklerimiz bizden umut
beklerken
Neden birbirimizin kanına
giriyoruz

RIDVAN BAYRAM

Stella Taratar

Evcil Keçi

HAYVANLAR ANSİKLOPEDİSİ

32

KEÇİ

Keçiler, boynuzlugiller familyasına girerler. Gevişgetiren hayvanlardır. Mideleri dört bölümden oluşur. Ot vb. bitkiler yerler. Yiyecekleri az çiğniyerek yutarlar. Mideye giden yiyecekler midenin bölümlerinden birinde tutulur. Gevişgetiren hayvanlar az çiğnenmiş yiyecekleri daha sonra ağızlarına geri getirir ve iyice çiğniyerek sindirilmek üzere midenin öteki bölümlerine gönderirler.

Keçilerin ayakları sert ve tırnak biçimindedir. Bu biçime toynak adı verilir.

Evcil keçilerden çoğunun postu düz, uzun ve koyu renktedir. Teke adı verilen erkek keçilerin çenesinde ufak bir sakal bulunur. Çoğunlukla tüm keçilerin yukarı ve arkaya doğru kıvrılan boynuzları vardır.

Keçiler ve koyunlar toplu biçimde yaşarlar. Keçinin çoğunlukla sütü içilir. Keçi sütü aynı zamanda peynir yapımında da kullanılır.

Dağ Keçisi

TEMEL REİS

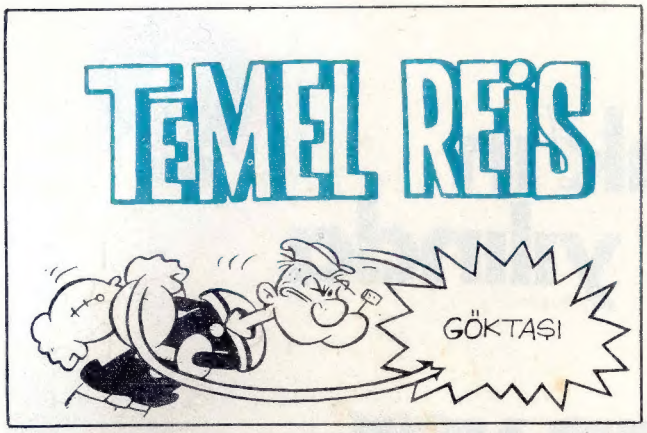

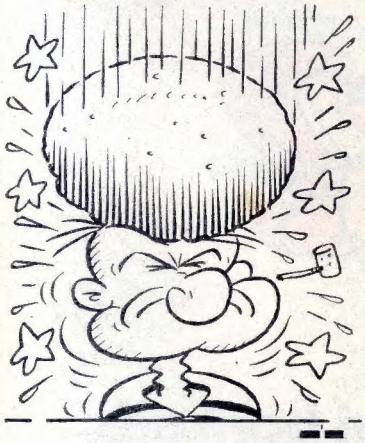

© King Features Syndicate, Inc., 1972. World rights reserved.

Pamukbank'ın 25. kuruluş yılında çocuklara armağanları var...

Pamukbank'ın aylık, parasız çocuk dergisi: PAMUKÇOCUK

Renkli, yepyeni çizgi romanlar...
Öyküler, bulmacalar, röportajlar...
Sürprizler, görmediğiniz yenilikler...
Her ayın ortasında Pamukbank şubelerinden alabilirsiniz.

PAMUKÇOCUK KULÜBÜ

Pamukbank'ın bütün hizmetlerinden ve getireceği bütün yeniliklerden (çocuk kitaplarından, kartpostallardan, vb.) bu kulübe üye çocuklar yararlanacak. Bir Pamukbank şubesine uğrayın, üye kartınızı alın.

Bu yıl ilkokulu "pekiyi" ile bitiren her çocuğa ödül var: PEKİYİ HESABI

İlkokulun 5. sınıfından pekiyi ile mezun olan çocuklara Pamukbank 100'er lira hesap açıyor.
İlkokulu pekiyi ile bitirin, adınıza düzenlenen hesap cüzdanını Pamukbank şubesinden alın.

Her çocuğun zevkine göre 5 DEĞİŞİK KUMBARA

Pamukbank şubelerinde birini mutlaka beğeneceğiniz 5 değişik kumbara sizi bekliyor. Birini seçin, paranızı sevdiğiniz kumbarada biriktirin.

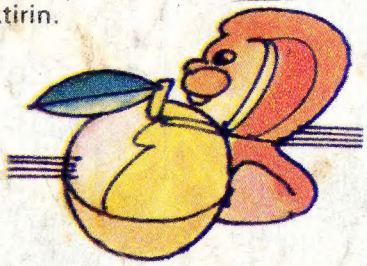

PAMUKBANK iyi bankadır